

Voor dit document hanteren wij classificatie:

TLP: AMBER

SIVON

Documentenclassificatie

Datum:

Classificatie	Toelichting
TLP: RED	Strikte toegangscontrole. Opslag op beveiligde servers met encryptie. Distributie alleen via beveiligde kanalen.
TLP: AMBER	Dit document mag gedeeld worden binnen SIVON en (externe) belanghebbenden. Ontvanger mag niet verder delen.
TLP: GREEN	Geen restricties op toegang of distributie. Mag vrijelijk gedeeld worden binnen en buiten SIVON, maar niet via publieke kanalen.
TLP: CLEAR	Geen restricties op toegang of distributie. Mag vrijelijk gedeeld worden, ook via publieke kanalen binnen en buiten SIVON.

Europese openbare aanbestedingsprocedure Leerling administratiesysteem (LAS) 2025 SIVON

Nota van inlichtingen 17 november 2025

Hierbij ontvangt u de nota van inlichtingen van 17 november 2025 met de volgende inhoud.

1. Ontvangen vragen en antwoorden daarop
2. Vervolg planning aanbestedingsprocedure
3. Bijlagen bij nvi 17 november 2025
 - Offerteaanvraag EA LAS nvi 17 november 2025
 - Bijlage Beoordeling nadere offertes minicompetitie
 - Bijlage Minimumeisen Informatiebeveiliging en privacy nvi 17 november 2025
 - Bijlage Vastgestelde raamovereenkomst
 - Bijlage Vastgestelde nadere overeenkomst

1. Ontvangen vragen en antwoorden daarop

Offerteaanvraag

Nr. vraag	Pagina nummer	Paragraaf nummer	Vraag inschrijver	Antwoord
1	1	Deel I Document en-classificati	Kan opdrachtgever bevestigen dat de aanbestedingsdocumenten gedeeld mogen worden met betrokkenen binnen de organisatie van de ontvanger?	Hierbij bevestigd.
2	4	Begrippen	Definitie 'Deelnemend schoolbestuur'. Hier staat dat het deelnemend schoolbestuur de uitvoering van haar aanbestedingsverplichting overdraagt aan de aankoopcentrale. Het deelnemend schoolbestuur is toch zelf verantwoordelijk voor de nakoming van haar aanbestedingsplicht, en geeft daaraan toch zelf invulling door via een mini competitie een nadere overeenkomst te gunnen onder de raamovereenkomst? Hoe ziet u dit? Graag verduidelijken.	Dat klopt. Zie ook het antwoord op vraag 3 en 4.
3	5	Begrippen	Definitie 'Opdrachtgever'. Waarvoor zijn SIVON en het deelnemende schoolbestuur gezamenlijk opdrachtgever? De raamovereenkomst (ROK) wordt gesloten door SIVON en de nadere overeenkomst (NOK) door het deelnemend schoolbestuur. Deze definitie roept verwarring op. Wij stellen voor dat voor de Raamovereenkomst SIVON genoemd kan worden als aankoopcentrale, maar de definitie van Opdrachtgever eenduidig voor de School die de Nadere Overeenkomst aangaat. Voor de Nadere Overeenkomst is de definitie van Opdrachtgever helder en geeft SIVON in de overeenkomst aan zelf geen partij te zijn. Kunt u bevestigen dat u akkoord bent met dit voorstel en dat u de definitie 'Opdrachtgever' hierop zult aanpassen in de begrippenlijst?	Hierbij bevestigd. Ter verduidelijking is het begrip "opdrachtgever" aangepast. Zie Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 17 november 2025.
4	5	Begrippen	Definitie 'Opdrachtgever': Wij gaan ervan uit dat daar waar verwezen wordt naar opdrachtgever in paragraaf 6.1 van de Offerteaanvraag, 'Bijlage Minimumeisen SLA', 'Bijlage Minimumeisen Informatiebeveiliging en privacy' het deelnemend schoolbestuur wordt bedoeld aangezien zij de contractspartij zijn voor de Nadere overeenkomst. Kunt u bevestigen dat wij dit goed begrijpen? Indien dit niet het geval is, kunt u toelichten wie leveranciers als opdrachtgever moeten beschouwen onder het genoemde hoofdstuk en de genoemde bijlagen?	Ten aanzien van onderhavige aanbesteding en de afspraken die worden vastgelegd in de raamovereenkomst is SIVON de opdrachtgever. Met de raamovereenkomst houdt SIVON de gegunde partijen aan de eisen en voorwaarden die aan het LAS en inschrijver worden gesteld. Ten aanzien van de minicompetitie en de daaruit voortvloeiende nadere overeenkomst is het betreffende deelnemend schoolbestuur de opdrachtgever.
5	8	1.3	Gezien de aard van de huidige scholen is het duidelijk dat het hier VO betreft. t.a.v. onze inschrijving op deze aanbesteding; is het op basis van deze inschrijving te verwachten dat er toekomstige scholen vanuit PO in gaan schrijven?	Nee. Dit betreft enkel voortgezet onderwijs.
6	8	1.4	Er staat dat er een raamovereenkomst van 2.5 jaar geldt. Zitten hier nog opties tot verlenging in?	Nee, er zijn geen opties tot verlenging.

7	8	1.5	<p>Aanbestedende dienst schrijft bij de herzieningsclausule: Opgemerkt wordt dat elk deelnemend schoolbestuur voor de nadere overeenkomst de eigen keuzes maakt voor het al dan niet gebruiken van functionaliteiten van het LAS die zijn opgenomen in de raamovereenkomst. Een deelnemend schoolbestuur is derhalve niet verplicht om vanaf de ingangsdatum van de nadere overeenkomst van alle functionaliteiten van het LAS gebruik te maken die in onderhavige aanbesteding van SIVON worden gevraagd. Leveranciers hebben, naast deze functionaliteiten opgenomen in de raamovereenkomst, vaak extra (aanvullende) modules. Elk met een eigen prijsstelling. De raamovereenkomst definieert een set van basisfunctionaliteiten van het LAS waarvoor de minimumprijs geldt. In minicompenties komt het regelmatig voor dat schoolbesturen aanvullende wensen uitvragen die buiten deze basisfunctionaliteiten vallen.</p> <p>Het is van belang dat de aanbestedende dienst borgt dat deze aanvullende functionaliteiten niet impliciet worden beschouwd als onderdeel van het basispakket en ruimte biedt in de mini-compenties om aanvullende modules te beprijsen. Aanvullende modules die niet zijn opgenomen in de raamovereenkomst kennen een eigen prijsstelling en dienen als (optionele) uitbreidingen te worden behandeld. Hierdoor blijft de vergelijking tussen inschrijvingen eerlijk en transparant, en wordt voorkomen dat leveranciers worden afgerekend op een prijs die niet in verhouding staat tot de gevraagde functionaliteit. Hoe borgt aanbestedende dienst bovenstaand punt in de onderliggende mini-compenties?</p>	<p>Als een schoolbestuur een minicompentie uitvoert dan zijn de functionaliteiten van het LAS zoals deze zijn opgenomen in de raamovereenkomst, vast onderdeel van de opdracht van de minicompentie. In de nadere offerteaanvraag kan het schoolbestuur daarnaast vragen naar extra functionaliteiten die niet onder de functionaliteiten vallen van de raamovereenkomst.</p> <p>Opgemerkt word dat deze extra functionaliteiten altijd moeten aansluiten bij de aard van de opdracht c.q. levering van een LAS.</p> <p>Zie in dit kader ook het antwoord op vraag 9.</p>
8	8	1.5	<p>Herzieningsclausule. Deze herzieningsclausule voldoet niet aan de eisen van artikel 2.163c Aanbestedingswet 2012. In deze paragraaf staat dat een deelnemend schoolbestuur gedurende de looptijd van de nadere overeenkomst kan besluiten alsnog gebruik te gaan maken van één of meerdere functionaliteiten of te stoppen met gebruik van één of meer functionaliteiten. Hier is niet aangegeven wat de omvang en aard van deze mogelijke wijzigingen zijn, en onder welke voorwaarden deze kunnen worden gebruikt. Als gedurende de looptijd van de NOK extra functionaliteiten worden afgenomen, dan is de prijs voor die extra functionaliteiten geen onderdeel geweest van de competitie. Dit brengt het risico mee dat de NOK niet aan de economisch meest voordelige inschrijver is gegund. Het is om die reden belangrijk dat een herzieningsclausule strikt voldoet aan de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 2.163c Aanbestedingswet 2012. Wij verzoeken u de herzieningsclausule te laten vervallen, of te verduidelijken zodat deze voldoet aan de eisen die de wet daaraan stelt.</p>	<p>Zie de antwoorden op vragen 7 en 9. De herzieningsclausule vervalt niet. Uiteraard voldoet de herzieningsclausule aan de Aanbestedingswet.</p>
9	8	1.5	<p>Als een schoolbestuur een minicompentie uitschrijft voor een LAS met beperkte functionaliteit, dan kan dit schoolbestuur na het doorlopen van de minicompentie (en dus buiten concurrentiestelling om) niet alsnog extra functionaliteiten aan toevoegen (en daarover met de gegunde inschrijver onderhandelen). De herzieningsclausule is hiermee in strijd. Graag ontvangen wij de bevestiging dat na het afsluiten van de NOK geen aanvullende functionaliteit wordt afgenomen (ten opzichte van de gevraagde functionaliteit die onderdeel was van de nadere offerteaanvraag in de mini competitie). Alleen voor heel concreet omschreven, uitzonderlijke omstandigheden kan hier wellicht een uitzondering op worden geschreven waarbij dan tevens duidelijk wordt gemaakt hoe de prijsstelling voor deze aanvullende functionaliteit tot stand komt.</p>	<p>Als een schoolbestuur een minicompentie uitvoert dan zijn de functionaliteiten van het LAS zoals deze zijn opgenomen in de raamovereenkomst, onderdeel van de opdracht van de minicompentie. Het schoolbestuur kan daarnaast in de nadere offerteaanvraag van de minicompentie vragen naar extra optionele functionaliteiten die de inschrijver kan aanbieden en waarvoor het schoolbestuur al dan niet voor kan kiezen om ook te gebruiken in het LAS.</p> <p>Deze extra functionaliteiten zullen altijd moeten aansluiten bij de aard van de opdracht.</p>
10	9	1.6	<p>Mocht je als inschrijver van de raamovereenkomst opgenomen worden, klopt het dan dat dit geen garantie geeft voor het verkrijgen van een opdracht? Heeft u meer inzicht in dit proces?</p>	<p>Vragensteller wordt verwezen naar 1.5 en 2.10 in de Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 17 november 2025.</p>
11	9	1.6	<p>De bandbreedte van het aantal scholen (aantal licenties) dat meedoet is onduidelijk. Wij begrijpen dat garanties voor minimale aantallen geven niet mogelijk is. Tegelijkertijd is de mogelijkheid te investeren voor deze raamovereenkomst en de navolgende minicompenties afhankelijk van de realistisch te verwachten aantallen. Kunt u, zonder garanties af te geven, een meer nauwkeurige inschatting geven van de scholen incl licentieaantallen? Zo niet, kunt u aangeven waarom u hier geen nadere inzichten in geeft?</p>	<p>Bij 1.6 wordt inzicht gegeven in de maximale omvang. 3 Schoolbesturen gaan naar verwachting een minicompentie uitvoeren en gedurende de looptijd van de raamovereenkomst kunnen maximaal 10 andere leden van SIVON besluiten een minicompentie uit te gaan voeren. De nauwkeurige inschatting is derhalve maximaal 13 schoolbesturen. Hiermee is in de offerteaanvraag de maximumomvang van de aanbesteding gespecificeerd. Daarnaast is de opdracht ook beperkt in looptijd, want de raamovereenkomst heeft een beperkte looptijd van maximaal twee en een half jaar, of zoveel korter indien de maximale waarde van de raamovereenkomst eerder is bereikt. Dit is het geval wanneer de 3 aanbestedende diensten die in de offerteaanvraag staan genoemd plus de 10 secundaire aanbestedende diensten een minicompentie hebben uitgevoerd onder de gecontracteerde LAS-leveranciers. Op basis van vorenstaande is opdrachtgever van mening dat een professionele inschrijver een voldoende inschatting moet kunnen maken van de waarde en omvang van de opdracht.</p>

12	9	1.6	In het overzicht van verwachte schoolbesturen worden drie besturen genoemd, met de opmerking dat gedurende de looptijd maximaal tien andere leden kunnen aansluiten. Dit impliceert een maximum van dertien schoolbesturen. In de vorige raamovereenkomst gold een maximum van tien, terwijl er toen meer schoolbesturen vooraf bekend waren dan nu. Een toename van het aantal scholen onder één raamovereenkomst kan impact hebben op de functionele diversiteit en beheersbaarheid van de overeenkomst(en), daarom verzoeken wij om het maximumaantal deelnemende schoolbesturen te beperken tot 3+6, en te corrigeren en daarmee tegelijkertijd in lijn te brengen met de concept Raamovereenkomst artikel 3.2 waarin een aantal van 6 additionele scholen wordt genoemd.	Opgemerkt wordt dat onderhavige aanbesteding een andere opdracht is en dat opdrachtgever niet gehouden wenst te worden aan eerdere aanbestedingen van andere opdrachten in het verleden. Het aantal wordt niet aangepast. In de raamovereenkomst is sprake van een ommissie, deze is gecorrigeerd. Verder wordt opgemerkt dat de raamovereenkomst de mogelijkheid biedt van een marge aan schoolbesturen, echter de nadere overeenkomst deze aantal concreet maakt, waardoor opdrachtnemer in staat wordt gesteld zijn aanbod aan het concrete aantal aan te passen.
13	9	1.6	De geraamde waarde en de maximale waarde van de raamovereenkomst zijn niet genoemd, terwijl dit op grond van de Aanbestedingswet 2012 en vaste Europese jurisprudentie wel verplicht is. Graag vernemen wij wat de geraamde waarde is van de raamovereenkomst evenals de maximale waarde.	Zie het antwoord op vraag 11.
14	9	1.6	De scope van de raamovereenkomst is onvoldoende bepaald. Enkel is aangegeven dat er mogelijk drie minicompenties zullen worden uitgevoerd, en dat er maximaal 10 (of 6, in Raamovereenkomst) andere leden kunnen besluiten een minicompentie uit te voeren. Aan deze inschatting kunnen geen rechten worden ontleend. Het is voor de inschrijver op basis van deze informatie niet duidelijk wat zij kunnen verwachten van de waarde van de raamovereenkomst, het aantal en de omvang van de mini-compenties. Hierdoor kunnen wij geen goede afweging maken over het al dan niet inschrijven, de inhoud van onze inschrijving, en het beschikbaar houden van capaciteit. Wij verzoeken u nadere informatie te verstrekken over de geraamde waarde van de raamovereenkomst, alsook over de waarde van te plaatsen nadere opdrachten, en een precisering van het aantal te plaatsen nadere overeenkomsten.	Zie het antwoord op vraag 11.
15	9	1.6	Aanbestedende dienst beschrijft in deze paragraaf de geraamde waarde van de opdracht. In de tabel worden drie schoolbesturen genoemd die naar verwachting een minicompentie zullen uitvoeren. Ook wordt geschreven: "Gedurende de looptijd van de raamovereenkomst kunnen maximaal 10 andere leden van SIVON besluiten een minicompentie uit te gaan voeren." In artikel 3.2 van Bijlage Concept raamovereenkomst wordt daarentegen gesproken over een maximum van 6 deelnemende schoolbesturen als aanvulling op de drie genoemde schoolbesturen uit de tabel in paragraaf 1.6. Kan Aanbestedende dienst aangeven welk van de genoemde getallen juist is?	Het juiste aantal is 10. Dit is gecorrigeerd in de vastgestelde raamovereenkomst.
16	11	2.2	Er wordt gesteld dat alle functionaliteiten werkend moeten zijn met ingang van de raamovereenkomst, echter wordt bij 1.6 een inschatting gegeven dat de eerste offerte aanvraag pas geïmplementeerd moet zijn op 1-8-2027. Is het toegestaan dat 1 of meerdere functionaliteiten operationeel zijn in de periode tussen maart 2026 en juli 2027? Indien het een andere mini-offertes betreft met een andere implementatie periode is het dan tevens toegestaan om functionaliteiten later dan de ingangsdatum van de raamovereenkomst operationeel te hebben? Uiteraard voor een beoogde livegangsdatum.	Dit is niet toegestaan. De functionaliteiten dienen vanaf de ingangsdatum van de raamovereenkomst werkend te zijn in het LAS.
17		2.2	Gegadigde merkt op basis van het overzicht in '2.2 Functionaliteiten' dat aanbestedende dienst de ELO functionaliteit niet als onderdeel van het basis LAS beschouwt. Wat gegadigde betreft is dit een terecht uitgangspunt aangezien een ELO een wezenlijk andere functie in het onderwijsproces vervult dan een LAS. Op basis van ervaring weet gegadigde dat onderwijsbesturen in een nadere uitvraag ELO functionaliteit additioneel kunnen uitvragen als onderdeel van het LAS. Dit leidt tot ongewenste prijsdruk en belemmert een eerlijke marktwerking. Door ELO als aparte plusmodule met een eigen minimumprijs te positioneren, ontstaat er ruimte voor leveranciers om te innoveren en hun aanbod te differentiëren. Gegadigde stelt voor om ook voor de ELO een minimumprijs te hanteren. Is aanbestedende dienst akkoord met het instellen van een minimumprijs voor de ELO net zoals er ook een minimumprijs voor het LAS is? Zo nee, kan aanbestedende dienst dit toelichten?	Dat is niet akkoord. In onderhavige aanbesteding kunnen enkel eisen en wensen worden gesteld ten aanzien van de opdracht, c.q. de levering van een LAS. De levering van een ELO is geen onderdeel van de opdracht.

18	13	2.2.3	In de uitvraag staat dat het LAS moet voldoen aan roosterfunctionaliteit onderwijstijd. Het LAS is geen roosterapplicatie; hiervoor zijn aparte leveranciers actief. Deze leveranciers bieden functionaliteit voor het registreren van onderwijstijd. De afgelopen jaren is deze functionaliteit verschoven van het LAS naar de roosterapplicatie. Het opnemen van roosterfunctionaliteit in de basisuitvraag van het LAS sluit niet aan bij de huidige marktpraktijk. Wij verzoeken deze eis te laten vervallen, zodat de uitvraag aansluit bij de actuele rolverdeling tussen LAS en roosterapplicaties. indien u niet akkoord bent, kunt u toelichten waarom u deze functionaliteit in scope van deze aanbesteding houdt en wat er van leveranciers verwacht wordt?	De roosterfunctionaliteit onderwijstijd vervalt niet. Bij de registratie van activiteiten in de agenda in het LAS moet kunnen worden aangegeven voor hoeveel minuten de activiteit meetelt voor de onderwijstijd over het gehele schooljaar, zodat in het LAS inzicht is in de invulling van de voorgeschreven onderwijstijd.
19	13	2.2.3	In de uitvraag staat dat het LAS moet voldoen aan roosterfunctionaliteit keuzewerktijd. Het LAS is geen roosterapplicatie; hiervoor zijn aparte leveranciers actief. Deze leveranciers bieden functionaliteit voor het registreren van keuzewerktijd. De afgelopen jaren is deze functionaliteit verschoven van het LAS naar de roosterapplicatie. Het opnemen van roosterfunctionaliteit in de basisuitvraag van het LAS sluit niet aan bij de huidige marktpraktijk. Wij verzoeken deze eis te laten vervallen, zodat de uitvraag aansluit bij de actuele rolverdeling tussen LAS en roosterapplicaties. indien u niet akkoord bent, kunt u toelichten waarom u deze functionaliteit in scope van deze aanbesteding houdt en wat er van leveranciers verwacht wordt?	De roosterfunctionaliteit keuzewerktijd vervalt niet. In het LAS moet ook de mogelijkheid zijn voor het opvoeren van keuzewerktijd.
20	14	2.2.9	De huidige formulering van de laatste zin van deze alinea zorgt voor onduidelijkheid bij Inschrijver. Een melding 'naar Vavo maken' lijkt ons een omissie. Inschrijver verzoekt daarom de laatste zin van de alinea te herschrijven tot "Registratie van OPP, OPDC en VAVO moet mogelijk zijn (inclusief de melding naar DUO)"	Klopt, betreft een omissie. Dit is gecorrigeerd. Zie Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 17 november 2025.
21	15	2.3.1	U geeft aan te willen werken met het koppelvlak op EDUVE. Hier staan wij uiteraard volledig achter, echter deze genoemde koppelingen zijn nog niet volledig gerealiseerd door aangesloten partijen bij EDUVE en EDUVE zelf. Dat betekent dat ook bij ingang van de raamovereenkomst deze nog niet live staan? (terwijl er van leveranciers wordt verwacht de complete oplossing al werkend te hebben vanaf moment van ingaan raamovereenkomst)	Zie minimumeis 6 in hoofdstuk 6, waarin is aangegeven dat inschrijver over een Edu-V keurmerk voor het LAS dient te beschikken, dan wel dat inschrijver voor het LAS over een Edu-V keurmerk zal beschikken vanaf 1 januari 2027.
22	16	2.3.2	In de aanbestedingsdocumenten wordt vermeld dat het LAS moet kunnen koppelen met een telefonieapplicatie. Vanuit leveranciersperspectief is de relevantie van deze koppeling in het kader van een leerlingadministratiesysteem niet relevant. Bent u akkoord om deze applicatie te verwijderen uit de lijst met de koppelen applicaties? Zo niet, kunt u toelichten wat de noodzaak is om deze koppeling als eis op te nemen voor de basis functionaliteit, en beschrijven voor welke use cases deze koppeling ingezet zal worden?	Nee, de applicatie wordt niet verwijderd uit de lijst met koppelingen. Deelnemende schoolbesturen willen efficiency in absentieregistratie bereiken door bij inkomende oproepen direct de relevante leerlinggegevens in het LAS op te roepen.
23	17	2.5	Aanbestedende dienst schrijft: "AI-systemen in het LAS hebben op basis van de AI Act een hoog risico." De AI Act classificeert AI-systemen op basis van hun specifieke beoogde doel en functionaliteit (zie Art. 6 en Bijlage III) , niet (alleen) op basis van de sector waarin zij worden gebruikt. Zonder verdere toelichting acht Inschrijver het daarom een voorbarige conclusie om alle AI-systemen in het LAS als hoog risico te bestempelen. Kan de Aanbestedende dienst bevestigen dat zij dit onderscheid erkent, en dat de (eventuele) eisen voor hoogrisicosystemen in deze aanbesteding uitsluitend van toepassing zijn in lijn met wetgeving, namelijk op de specifiek in Bijlage III, punt 3, genoemde use cases en niet op alle overige AI-functionaliteiten binnen het gevraagde LAS?	Niet akkoord. Opdrachtgever kan zonder de vereiste transparantie van haar leveranciers, niet oordelen over de aard en inzet van AI-systemen. Daarom, en op basis van de AI verordening, Bijlage III, artikel 3, stelt opdrachtgever zich op het punt dat AI-systemen in het LAS in de categorie hoog risico vallen. Na gunning van de raamovereenkomsten en op basis van de geboden transparantie door inschrijver, is opdrachtgever bereid om opnieuw te beoordelen of en welke AI-systemen onder de categorie hoog risico vallen. Bijkomend kunnen op dat moment de relevante ontwikkelingen t.a.v. de AI verordening worden meegewogen, alvorens handhaving van AI met een hoog risico start (per augustus 2026)

24	17	2.5.1	<p>Aanbestedende dienst geeft aan dat alle AI-systemen in het LAS van Inschrijver op verzoek van opdrachtgever uitgeschakeld moeten worden, indien laatstgenoemde het beleid voert dat geen AI-systemen mogen worden gebruikt.</p> <p>Inschrijver wil opmerken dat deze eis (ook benoemd in minimumeis 36 op pagina 40) in de praktijk voor een onwerkbare situatie zal zorgen. Het zou van Inschrijver verwachten om twee aparte LAS-systemen te creëren/onderhouden (1 met AI, 1 zonder AI), met in aanvulling daarop een technische menukaart aan functionaliteiten, waarbij ieder afzonderlijk schoolbestuur zijn eigen mix aan keuzes kan maken. Dit heeft directe, zware gevolgen voor de onderhoudbaarheid en schaalbaarheid van het LAS en is daarom voor Inschrijver een absolute no-go.</p> <p>Inschrijver begrijpt de wens van scholen om controle te houden over de eigen data en committeert zich hier ook volledig aan, maar wil wel eigenaarschap over en vrijheid in de doorontwikkeling van zijn eigen LAS behouden.</p> <p>Het voorstel van Inschrijver is daarom om in deze raamovereenkomst tot een gedeelde set aan waarden/afspraken te komen over de inzet van AI in het LAS en deze als addendum/bijlage ter akkoord toe te voegen. Dit zijn shared principles waar zowel Inschrijvers als Opdrachtgevers mee akkoord gaan en die vertrouwen en waarborgen bieden voor de (door)ontwikkeling van AI in het LAS. Hiermee zijn schoolbesturen verzekerd van leveranciers die op een ethisch verantwoorde manier AI integreren en zetten alle partijen een gezamenlijke basis neer voor toekomstige doorontwikkelingen.</p> <p>Gaat Aanbestedende dienst akkoord met dit alternatief? Indien nee, op welke andere wijze wil Aanbestedende dienst bovengenoemde praktische bezwaren wegnemen?</p>	<p>Niet akkoord. Publieke waarden zijn voor opdrachtgever leidend in de toepassing van AI. Dit betekent dat scholen in staat moeten zijn om zelf te bepalen of en op welke wijze zij AI inzetten voor het onderwijs. Opdrachtgever verwacht dat deelnemende schoolbesturen bij het sluiten van een andere overeenkomst, zelf deze afweging willen maken.</p> <p>Verder stelt opdrachtgever dat wanneer een AI-systeem in het LAS op enig moment onverhoopt vanwege juridische complicaties niet langer gebruikt mag worden, dit niet mag betekenen dat het gehele LAS niet meer gebruikt kan worden.</p>
25	17	2.5.1	<p>Aanbestedende dienst vraagt Inschrijvers om nu en in de toekomst via de 'bijlage Transparantie AI' bij alle nieuwe AI-functionaliteiten extra toelichting naar Opdrachtgevers te sturen. Dit staat ook beschreven in minimumeis 35 (pagina 40).</p> <p>Inschrijver merkt op dat dit voor een zware extra administratieve last zorgt, zonder dat deze in alle gevallen nodig zal zijn. De AI Act hecht immers op het gebied van transparantieplicht veel waarde aan de proportionaliteit van eventuele maatregelen. Enkel in gevallen van hoogrisicosystemen gelden zware documentatie- en informatieverplichtingen richting Opdrachtgever, zoals vastgelegd in o.a. artikel 13. De bijlage Transparantie AI kan als een dergelijke verplichting gezien worden. Voor AI-systemen met een minimaal of beperkt risico is deze verplichting echter buitenproportioneel.</p> <p>Kan Aanbestedende dienst bevestigen dat de 'bijlage Transparantie AI' wordt gedifferentieerd naar risiconiveau, conform de AI Act?</p>	<p>Niet akkoord. Opdrachtgever kan zonder de vereiste transparantie van haar leveranciers, niet oordelen over de aard en inzet van AI-systemen. De bijlage Transparantie AI dient als hulpmiddel bij deze beoordeling en dient voor elke AI-toepassing ingevuld te worden. (Zie ook het antwoord op vraag 23)</p>
26	17	2.5.1	<p>Aanbestedende dienst schrijft over de publieke waarden die de inzet van AI ingeven. In dit kader is Inschrijver benieuwd naar de visie van Aanbestedende dienst over de datalocaliteit en -verwerking bij AI-systemen. In de visie van Inschrijver moet op deze gebieden gelden dat enkel gebruik gemaakt wordt van bedrijven die voor de volledige 100 procent in Europees bezit zijn en ook enkel in Europa data opslaan.</p> <p>Hoe kijkt Aanbestedende dienst naar dit punt? Is het bereid om dit eveneens als minimumeis omtrent de inzet van AI in deze offerteaanvraag en raamovereenkomst te plaatsen?</p>	<p>Het toepassen van AI-systemen in het LAS doet niet af aan de publieke waarden die opdrachtgever hanteert. Ook de eisen ten aanzien van Informatiebeveiliging en Privacy zijn onverminderd van toepassing op AI-systemen in het LAS.</p>
27	17	2.5.1	<p>In paragraaf 2.5.1 wordt gesteld dat opdrachtnemer periodiek de opdrachtgever informeert over het gebruik van AI binnen de applicatie. De term "opdrachtgever" is op verschillende wijzen uitgelegd in de offerteuitvraag (SIVON en Scholen, gezamenlijk en of afzonderlijk). Begrijpen wij goed dat wij Opdrachtgever in deze moeten zien als Opdrachtgever van de Nadere Overeenkomst? Zo niet, stellen wij voor de paragraaf te formuleren als "Opdrachtnemer informeert de gebruikers van de applicaties periodiek over het gebruik van AI binnen de applicatie. (zie hierover ook onze andere vragen over standaarden).</p>	<p>Dit begrijpt inschrijver goed met dien verstande dat gedurende de looptijd van de raamovereenkomst inschrijver ook SIVON als opdrachtgever periodiek informeert over het gebruik van AI binnen de applicatie, op dezelfde wijze als de wijze waarop inschrijver de opdrachtgever van de nadere overeenkomst informeert.</p>
28	18	2.7.3	<p>Aanbestedende dienst schrijft het volgende: Na afronding van de implementatie (inclusief nazorg) start de ingebruikname van het LAS. Gegadigde merkt op dat de nazorg pas start als het LAS ingebruik is genomen. Het zou hier dus exclusief nazorg moeten zijn. Zien wij dit correct? Dan stellen wij voor dit in de leidraad aan te passen. Zo niet, kunt u nader toelichten hoe u dit ziet?</p>	<p>De offerteaanvraag hoeft niet te worden aangepast, omdat de periode van nazorg start vanaf de ingebruikname van het LAS.</p>

29	19	2.8.1	<p>Aanbestedende dienst schrijft dat het abonnementstarief een all-in tarief is. Ook kosten rondom het aanpassen van het LAS n.a.v. wet- en regelgeving of rondom het uitbreiden/vernieuwen van functionaliteiten moeten in dit tarief verdisconteerd zijn. Dit staat ook zo beschreven in artikel 11 lid 2 van de nadere overeenkomst.</p> <p>Gegeven de beoogde duur van de overeenkomst is dit een onredelijke eis. Er moet voor Inschrijvers een mogelijkheid zijn om bijvoorbeeld verhoogde kosten van toeleveranciers en kosten die gemoeid zijn met structurele aanpassingen als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving, alsmede volledig nieuwe innovaties (deels) door te berekenen. Deze mogelijkheid zou bijvoorbeeld moeten ontstaan na verloop van de beoogde minimumcontracttermijn (4 jaar).</p> <p>Wij vragen Aanbestedende dienst daarom deze paragraaf in de offerteaanvraag en de nadere overeenkomst aan te passen. Het abonnementstarief moet een all-in tarief zijn voor hetgeen dat uitgevraagd wordt binnen het Programma van Eisen van de minicompitie, incl. de kosten rondom een implementatieproces, maar Inschrijvers moeten de ruimte behouden om voor toekomstige innovaties en functionaliteiten een aanvullend bedrag te kunnen vragen. Gaat u hiermee akkoord?</p>	Dat is niet akkoord.
30	19	2.8.1	<p>Aanbestedende dienst geeft aan dat Inschrijvers een 'all-in tarief' in rekening moeten brengen, waarbij de enige uitzonderingen betrekking hebben op de kosten voor de implementatie en "opleidingen op afroep gedurende de looptijd van de nadere overeenkomst van nieuwe gebruikers."</p> <p>Inschrijver acht het niet onaannemelijk dat, gezien de lange (potentiële) looptijd van een nadere overeenkomst, het voor kan komen dat ook bestaande gebruikers baat hebben bij nieuwe opleidingen/trainingen/opfriscursussen. Of deze wens zal ontstaan en hoe groot deze dan is, zal per situatie afhankelijk zijn en voor Inschrijver daardoor niet in het all-in tarief nu op te nemen. Ook dit type training/opleiding moet daarom buiten het inschrijftarief vallen. We verzoeken Aanbestedende dienst derhalve om de term 'van nieuwe gebruikers' te verwijderen.</p>	Dit is niet akkoord. De kosten voor opleidingen van bestaande gebruikers dienen in het abonnementstarief verdisconteerd te zijn.
31	19	2.8.1	<p>Bij punt 4 geeft Aanbestedende dienst aan in de onderliggende minicompities een minimum van 17 euro per leerling per jaar te gaan hanteren voor het abonnementstarief. Dit is een zeer minieme verhoging t.o.v. de meest recente minicompitie uit de vorige raamovereenkomst (CHC-SRO; 16,52 euro per leerling per jaar), terwijl de startdata van de onderliggende nadere overeenkomsten met schoolbesturen ver in de toekomst liggen (op z'n vroegst 01-08-2027, maar in veel gevallen 1, 2 of 3 jaar later).</p> <p>In de eerdere minicompities hebben beide Inschrijvers Aanbestedende dienst continu gewezen op de niet-marktconformiteit van deze tarieven. De noodzaak tot substantiële verhoging hiervan is ook mondeling uitgebreid beargumenteerd en besproken met Aanbestedende dienst. Door de smalle marges, krapte op de arbeidsmarkt en torenhoge inflatie staat ook dit nieuwe minimumtarief echter nog altijd ver af van de kosten die door LAS-leveranciers worden gemaakt voor doorontwikkeling, onderhoud en innovatie.</p> <p>Aanbestedende dienst beschrijft daarentegen in haar missie en visie (paragraaf 1.1, pagina 7) dat ze zich ten doel heeft gesteld om, naast een gunstige prijs-kwaliteitverhouding, aangesloten scholen te voorzien van hoogwaardige en toekomstbestendige producten, om tot een stabiele ICT-infrastructuur te komen met voldoende ruimte voor innovatie.</p> <p>Wij vragen Aanbestedende dienst daarom het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bent u bereid het minimumtarief te verhogen naar 20 euro per leerling per jaar, om op deze manier leveranciers ruimte te bieden om daadwerkelijk te kunnen zorgen voor een hoogwaardig, toekomstbestendig en innovatief LAS? Dit bedrag betreft dan het tarief van het basis-LAS, met functionaliteiten over de onderwerpen zoals beschreven in de tabel van paragraaf 2.2 (pagina 11). Eventuele toekomstige doorontwikkelingen (buiten wet- en regelgeving om) vallen buiten dit tarief. - Hoe reflecteert u in dit opzicht op uw eigen missie en visie? Zijn de genoemde onderdelen van deze missie/visie in balans in deze offerteaanvraag of prevaleert de korte termijn (financieel gewin) boven de lange termijn (een kwalitatief sterke ICT-infrastructuur)? - Hoe kijkt u in het algemeen naar LAS-leveranciers? Ziet u hun commerciële oorsprong primair als gevaar of erkent u ook de waarde en kracht van de software die door hun ontwikkeld wordt? 	Dit is niet akkoord. Inschrijver wordt er op gewezen dat het een minimum abonnementstarief is en dat het inschrijver vrij staat om naar aanleiding van een nadere offerteaanvraag van een minicompitie een hoger abonnementstarief te offrenen, zolang dit gelijk of hoger is dan het gestelde minimum. Opgemerkt wordt dat het abonnementstarief gedurende de looptijd van de nadere overeenkomst geïndexeerd mag worden. Zie 2.8.1 punt 6 van de offerteaanvraag. Tot slot wordt opgemerkt dat de vragen bij de laatste 2 streepjes niet relevant zijn voor onderhavige opdracht.

32	19	2.8.1	In de vorige aanbesteding van SIVON is een minimum prijs van EUR 16,52 ingesteld. Uitgaand van de DPI is deze prijs in 2025 EUR 17,18. Bij de verwachte ingangsdatum van de eerste nadere overeenkomst (1 augustus 2027) zou deze prijs geëxtrapoleerd EUR 18,58 zijn. Daarbij stelt u hogere eisen aan onder andere informatiebeveiliging en privacy, AI en SLA welke de kostprijs per leerling doen toenemen met minimaal EUR 10,- per jaar. De deelname aan EDU-V met kosten van EUR 2,- per leerling per jaar is ook een nieuwe verplichting voor inschrijvers (en een kosteneffectieve manier van borging van marktstandaarden). Op basis hiervan acht gegadigde een minimum abonnementsprijs van EUR 26,- voor het basis LAS reëel. Gaat u daarmee akkoord? Zo niet, kunt u aangeven waarom reële, marktbrede kostenstijgingen en inflatie conform DPI niet worden toegepast? Indien u niet akkoord gaat met een voorgesteld minimum van EUR 26,- kunt u Inschrijvers tenminste tegemoet komen voor het instellen van een minimumprijs (prijspeil 2025) van EUR 24,-?	Zie het antwoord op vraag 31.
33	19	2.8.1	In aansluiting op de vorige vraag over een minimale prijs. Indien u niet bereid bent de minimale te hanteren prijs te verhogen tot minimaal 24 euro, Hoe voorkomt u en het deelnemend schoolbestuur dat een mini competitie tot een 'race to the bottom' leidt waardoor de missie, visie en doelstellingen van deze aanbestedingsprocedure niet worden gerealiseerd?	Zie het antwoord op vraag 31. Het minimum abonnementsstarief geldt niet als voorgeschreven abonnementsstarief, maar enkel als een minimum om risico van een "race to the bottom" te voorkomen. Het staat inschrijver vrij om naar eigen inzicht een hoger abonnementsstarief te offeren.
34	19	2.8.1	De raamovereenkomst die uit deze offerteaanvraag voortvloeit, kent een lange doorlooptijd van 2.5 jaar. Het betekent dat er minicompenties uitgeschreven kunnen worden tot aan de zomer van 2028, waarbij het aannemelijk is dat de startdatum voor ingebruikname LAS bij die minicompenties op 01-08-2029 of 01-08-2030 ligt. De afgelopen twee jaar is in minicompenties het minimumtarief geïndexeerd op basis van DPI, naar aanleiding van verzoeken van beide Inschrijvers in Nota's van Inlichtingen. Inschrijver zou graag zien dat dit proces vastgelegd wordt in de raamovereenkomst. Dit voorkomt toekomstige discussies over deze indexaties. Het minimumtarief uit de offerteaanvraag kan dan gelden voor minicompenties die worden uitgeschreven in 2026. Voor latere minicompenties (2027, 2028) wordt dit tarief dan geïndexeerd overeenkomstig de methode die ook in eerdere minicompenties is gehanteerd. Gaat Aanbestedende dienst hiermee akkoord?	Hiermee gaat de aanbestedende dienst niet akkoord. In de nadere offerteaanvraag van een minicompentie wordt het minimum abonnementsstarief vastgesteld. Zie ook het antwoord op vraag 31.
35	19	2.8.1	Aanbestedende dienst schrijft bij punt 6 dat indexatie van het abonnementsstarief is toegestaan vanaf het tweede nieuwe kalenderjaar (gerekend vanaf startdatum ingebruikname LAS). In de eerdere raamovereenkomst en onderliggende minicompenties was indexatie toegestaan vanaf het eerste nieuw kalenderjaar en tot op heden zijn er door Aanbestedende dienst / schoolbesturen geen kritische signalen gedeeld over dit punt. Is Aanbestedende dienst derhalve bereid deze aanpassing terug te draaien en daarmee indexatie opnieuw toe te staan vanaf het eerste nieuwe kalenderjaar? Indien u niet bereid bent tot bovenstaande, ontvangen wij graag een toelichting op deze aanpassing. Wij vragen u om hierin opnieuw te reflecteren op (de bij vraag 8 genoemde punten uit) uw missie en visie.	Ten aanzien van onderhavige aanbesteding van raamovereenkomsten wordt dit niet aangepast. Inschrijver kan bij het offeren van het abonnementsstarief in een minicompentie rekening houden met de indexeringsmogelijkheid vanaf het tweede nieuwe kalenderjaar.
36	19	2.8.1	Aanbestedende dienst schrijft bij punt 6 dat indexatie moet plaatsvinden overeenkomstig DPI. Omdat de DPI over het gehele jaar doorgaans pas laat bekend is, hanteren wij standaard de indexering op basis van het DPI van Q3 van het voorgaande jaar. Gaat u akkoord met deze werkwijze?	Dat is niet akkoord. Indexering is toegestaan jaarlijks per 1 april overeenkomstig de DPI van het CBS over het voorgaande volledige kalenderjaar. Zie de toevoeging in de Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 17 november 2025 en in de vastgestelde nadere overeenkomst.
37	19	2.8.1.	In deze paragraaf wordt aangegeven dat het abonnementsstarief vanaf het tweede nieuwe kalenderjaar mag worden geïndexeerd. Wat is de looptijd van de te sluiten NOK's?	De initiële duur is 4 jaar, waarna de nadere overeenkomst 8 keer met 1 jaar kan worden verlengd.
38	19	2.8.2	Bij punt twee in deze paragraaf geeft aanbestedende dienst aan: De hoogte van de te offeren prijs voor implementatie wordt gemaximeerd. Tot welk bedrag deze prijs gemaximeerd is, wordt opgenomen in de nadere offerteaanvraag. Kan aanbestedende dienst aangeven hoe deze gemaximeerde prijs voor een schoolbestuur tot stand komt? Hoe werkt de prijs voor de implementatie in de mini competitie? Zien wij het correct dat deze, gelijk aan de vorige aanbesteding, niet wordt meegewogen in de beoordeling van de mini competitie?	De maximumprijs voor de implementatie wordt berekend op basis van de te converteren data, omvang en gegevens van het betreffende schoolbestuur. Het klopt dat de prijs voor de implementatie niet zal worden meegewogen in de minicompentie.
39	19	2.8.3	Aanbestedende dienst schrijft: "Facturering van het abonnementsstarief per jaar zal plaatsvinden in 4 termijnen voorafgaand aan elk kwartaal." Inschrijver verwacht dat er zich een situatie voor kan doen dat, in gezamenlijk overleg met het betreffende schoolbestuur, gekozen wordt voor facturatie per jaar i.p.v. per kwartaal. Is Aanbestedende dienst bereid om ook deze structuur mogelijk te maken binnen deze raamovereenkomst?	Inschrijver kan dat aan het schoolbestuur voorstellen tijdens de nota's van inlichtingenfase van een minicompentie.

40	20	2.10	Op grond van artikel 2.143 lid 3 sub d dient u in de aanbestedingsstukken van de raamovereenkomst de gunningcriteria vast te leggen op basis waarvan het deelnemend schoolbestuur de NOK gunt. Wij hebben de gunningcriteria die gelden tijdens de mini competitie niet kunnen vinden in de aanbestedingsstukken. Wij verzoeken u deze gunningcriteria en de weging daarvan bekend te maken.	Ten aanzien van de gunningcriteria in een minicompetitie heeft te gelden dat gegund zal worden aan de inschrijver die de economisch meest voordelige inschrijving heeft gedaan op basis van de beste prijs-kwaliteitsverhouding (artikel 2.114 Aw 2012). Dit is verduidelijkt in 2.10.1 In bijlage Beoordeling nadere offertes minicompetitie die bij deze nota van inlichtingen is gevoegd, is de wijze waarop nadere offertes worden beoordeeld uiteengezet. Zie ook de verwijzing naar deze bijlage in 4.4 in Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 17 november 2025.
41	20	2.10	Hoeveel tijd krijgen inschrijvers om hun inschrijving op de mini competitie voor te bereiden en in te dienen?	Ten aanzien van een minicompetitie gelden geen wettelijke minimumtermijnen. Uiteraard wordt bij het plannen van een minicompetitie zorgvuldig rekening gehouden met het proportionaliteitsbeginsel: de termijn voor het opstellen van de inschrijving is niet onredelijk kort. Ook zal minstens 6 dagen worden gehanteerd tussen de laatste nota van inlichtingen de uiterste datum voor het inschrijven op de minicompetitie.
42	20	2.10	Kunt u bevestigen dat het deelnemend schoolbestuur bij een mini competitie een opschortende termijn van twintig dagen zal hanteren voordat de met de gunningsbeslissing beoogde overeenkomst wordt gesloten? En dat als er binnen deze opschortende termijn een kort geding aanhangig wordt gemaakt, de aanbestedende dienst niet zal overgaan tot gunning dan nadat in het kort geding vonnis is gewezen?	Dit wordt niet bevestigd. Ten aanzien van een minicompetitie gelden geen wettelijke minimumtermijnen. Uiteraard wordt bij het plannen van een minicompetitie wel zorgvuldig rekening gehouden met het proportionaliteitsbeginsel: de termijnen zijn niet onredelijk kort voor het stellen van vragen, het doen van een inschrijving en voor de opschortende termijn.
43	20	2.10.1	In de nadere offerteaanvraag zal de beoordelingsmethodiek van gebruikerstoetsen vermeld staan. In de vorige raamovereenkomst en de daaruit voortkomende minicompetities werd een beoordeling van de gebruikerstoetsen slechts op twee aspecten met een cijfer beoordeeld. Elk cijfer moest gebaseerd worden op een demonstratie van meerdere casussen. Door geen beoordeling per casus te kunnen geven en daarbij dus ook geen aparte weging per casus mee te kunnen geven, is in evaluaties met de betrokken scholen gebleken dat dit voor beoordelaars erg lastig beoordelen is. Deze systematiek zorgt ook voor 'algemene' beoordelingen. Als gegadigde zouden we graag zien dat de beoordelingen van de gebruikerstoetsen per casus plaatsvinden, met eventueel een door het schoolbestuur bepaalde weging per casus, om zo objectievere en realistische eindbeoordelingen te krijgen tijdens de gebruikerstoets. Er is hiermee ook beter inzichtelijk op basis van welke casus(sen) het verschil in punten is ontstaan tussen leveranciers onderling. Kan aanbestedende dienst bevestigen dat men zal overstappen op een dergelijke beoordeling van de gebruikerstoets? Zo niet, wat is dan wel de systematiek van beoordelen bij de gebruikerstoets en waarom is er voor die systematiek gekozen?	Niet akkoord. De casussen binnen de gebruikerstoets worden integraal getoetst. De opdrachtgever contracteert immers een compleet LAS en niet afzonderlijke functionaliteiten, dus het is van belang het LAS in zijn volledigheid te beoordelen. In de gunningsbeslissing zal wel per casus een motivering worden gegeven, waarbij onderscheid wordt gemaakt in functionaliteiten in de praktijk en gebruikersvriendelijkheid.
44	20	2.10.1	Bij de punten van de nadere offerteaanvraag staat: Weging en scoreverdeling kwaliteit en prijs. Kan aanbestedende dienst aangeven wat de weging en scoreverdeling van kwaliteit en prijs zal zijn? Zo niet, op basis waarvan wordt dit bepaald?	Het schoolbestuur dat de minicompetitie uitvoert zal dat in de nadere offerteaanvraag aangeven. Zie ook het antwoord op vraag 40.
45	21	2.10.2	Aanbestedende dienst gebruikt Tendered voor het uitzetten van (nadere) offerteaanvragen. In dit platform wordt bij het gunningscriterium Prijs gevraagd voor het bewijsstuk 'Document'. Kan Aanbestedende dienst toelichten wat hiermee bedoeld wordt?	In de nadere offerteaanvraag van een minicompetitie zal worden toegelicht op welke wijze de inschrijver zijn offerte moet uploaden in TenderNed.
46	21	2.10.2	In deze paragraaf beschrijft Aanbestedende dienst het proces voor de minicompetities, startend met het digitaal uitzetten van de nadere offerteaanvraag. Voor aanvang van dit proces is het bij LAS-aanbestedingen gebruikelijk om een marktconsultatie te laten plaatsvinden. Deze bijeenkomst (1-2 uur per leverancier) geeft zowel het schoolbestuur als de leverancier de kans om kennis te maken en bepaalde onderdelen (zowel van de software, maar ook van de schoolvisie) uiteen te zetten. Dit is voor Inschrijver altijd een waardevol moment, zeker als kennismaking bij schoolbesturen waarbij hij nog geen leverancier is. Andersom geeft het de projectgroep van het betreffende schoolbestuur ook vast een inkijkje in het nieuwe LAS, waardoor zij met een betere en brede kennisbasis de nadere offerteaanvraag kunnen maken. Wij vragen Aanbestedende dienst deze marktconsultatie een vast onderdeel te laten zijn van het proces rondom de minicompetities. Door dit nu reeds vast te leggen in de raamovereenkomst, kan bij iedere minicompetitie tijdig gestart worden met het plannen van deze fysieke bijeenkomst. Dit komt, zowel aan de kant van het schoolbestuur als aan de kant van de leveranciers, direct de kwaliteit van de aanbesteding ten goede. Gaat u hiermee akkoord?	Tijdens de voorbereidingen van een minicompetitie heeft het schoolbestuur de mogelijkheid om een presentatie van het LAS door de gecontracteerde LAS-leveranciers te laten verzorgen. Dit is echter geen vast onderdeel van de voorbereidingen, het schoolbestuur maakt daarin de eigen afwegingen.

47	21	2.10.2	Aanbestedende dienst spreekt bij punt 3 over 'een nota van inlichtingen'. Gebruikelijk is dat in het traject twee keer de mogelijkheid tot het stellen van vragen wordt geboden middels nota's van inlichtingen. Kan Aanbestedende dienst bevestigen dat ook in de minicompetities twee vragenrondes worden aangeboden?	Hierbij bevestigd.
48	21	2.10.2	Bij punt 5 b staat het volgende: Gebruikerstoets van het LAS: gebruikersvriendelijkheid en functionaliteiten in de praktijk. Deze twee punten waren ook beoordelingscriteria in de minicompetities die vielen onder de vorige raamovereenkomst. In evaluaties met deelnemende scholen en beoordelaars is het voor hen lastig om deze criteria met slechts één cijfer per criteria te mogen geven, afgaande op een gebruikerstoets van 2 á 3 uren. We vragen aanbestedende dienst om deze criteria als leidraad aan een beoordelaar mee te geven, maar om wel beoordelingen per casus te laten geven. Zo kan een deelnemend schoolbestuur zelf weging geven per casus en is een terugkoppeling naar leveranciers naderhand transparanter als het gaat om de totstandkoming van de behaalde punten voor de gebruikerstoets. Kan aanbestedende dienst de beoordelingscriteria gebruikersvriendelijkheid en functionaliteiten bij dit punt verwijderen als zijnde de enige twee criteria waarop de gebruikerstoets beoordeeld zal worden en dat deze criteria op basis van behaalde scores en punten per casus als leidraad gelden?	Zie het antwoord op vraag 43.
49	21	2.10.2	Aanbestedende dienst spreekt bij punt 7 over de acceptatietest. Ervaringen uit eerdere minicompetities laten zien dat deze acceptatietest per schoolbestuur behoorlijk kan verschillen. In sommige gevallen werd op dit punt zelfs meerdere dagen voorbereidingswerk van Inschrijver gevraagd. Kan Aanbestedende dienst een vast format maken voor deze acceptatietest, om zo voor uniformiteit te zorgen over de minicompetities heen?	Bij de voorlopige gunning van een minicompetitie vindt een acceptatietest plaats, waarbij de voorgenomen begunstigde in een werkende omgeving moet aantonen dat alle vereiste functionaliteiten daadwerkelijk functioneren in het LAS. Het format voor de acceptatietest zal als bijlage worden gevoegd bij de nadere offerteaanvraag.
50	21	2.10.2	Kunt u nader toelichten welke procedure bij de acceptatietest gevolgd wordt?	Zie het antwoord op vraag 49.
51	22	3.1.2	SIVON behoudt zich het recht voor de aanbesteding stop te zetten als er geen passende inschrijvingen zijn ingediend. Wat wordt bedoeld met 'een passende inschrijving'?	Een passende inschrijving is een inschrijving waarbij op de inschrijver geen uitsluitingsgrond van toepassing is en die voldoet aan de gestelde eisen.
52	22	3.1.2	SIVON behoudt zich het recht voor om de aanbesteding stop te zetten als de inschrijving met de beste prijs kwaliteitverhouding buiten de bandbreedte van de begroting valt. Hoe ziet SIVON dit aangezien er voor de gunning van de raamovereenkomst geen prijs wordt uitgevraagd?	Inschrijver hoeft in onderhavige aanbesteding inderdaad geen prijs te offeren. De betreffende bepaling is derhalve niet aan de orde. Opgemerkt wordt dat inschrijver wel dient te voldoen aan de minimumeisen, waaronder de eis ten aanzien van het minimum abonnementstarief.
53	24	3.1.9	Gaat u akkoord met onze suggestie om de aanbestedingsstukken naar aanleiding van wijzigingen in de nota van inlichtingen te actualiseren met als voordeel dat partijen zeker zijn dat de aanbestedingsstukken up-to-date zijn en dat partijen hiervoor niet afhankelijk zijn van de nota van inlichtingen?	Zie de wijzigingen in de Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 17 november 2025.
54	25	3.1.11	"Inschrijver zal opdrachtgever niet belemmeren in zijn streven met een andere inschrijver tot gunning te komen." Hoe bedoelt SIVON deze passage, aangezien iedere inschrijver het recht heeft om bezwaar te maken tegen een gunningsbeslissing en indien nodig een kort geding aanhangig te maken?	Hiermee bedoelt opdrachtgever dat de inschrijver opdrachtgever niet zal tegenwerken in zijn streven met een andere inschrijver tot gunning te komen. Deze bepaling laat onverlet dat een inschrijver het recht heeft om bezwaar te maken en een kort geding aanhangig te maken.
55	26	3.3.1	Gestandhouding. Kan aanbestedende dienst bevestigen dat zij inschrijvers zal informeren indien een kort geding aanhangig wordt gemaakt, en over het moment waarop vonnis wordt gewezen?	Hierbij bevestigd met het voorbehoud dat enkel gecommuniceerd wordt over de zaken waar de aanbestedende dienst wettelijk gezien mag communiceren.
56	26	3.2	Aanbestedende dienst schrijft in de tabel dat in de tweede Nota van Inlichtingen uitsluitend vragen gesteld mogen worden die betrekking hebben op de eerste Nota van Inlichtingen. Vanzelfsprekend is dit ook het streven van Inschrijver. Gezien de korte doorlooptijd tussen publicatie van de aanbestedingsstukken en de sluiting van de eerste vragenronde, in combinatie met herfstvakantie waardoor sommige medewerkers afwezig waren, kan het echter voorkomen dat aanvullende vragen ontstaan op basis van verdere inhoudelijke analyse van de stukken. Staat Aanbestedende dienst daarom toe dat in de tweede vragenronde ook aanvullende inhoudelijke vragen worden gesteld die niet direct voortkomen uit de eerste Nota van Inlichtingen, maar wel relevant zijn voor een zorgvuldige, volledige en conforme inschrijving?	Dit staat de aanbestedende dienst niet toe. De uiterste termijn voor het stellen van de vragen voor de 1e nota van inlichtingen is reeds verlengd. Opdrachtgever is van mening dat hiermee reeds gehoor is gegeven aan het verlengen van de vermeende korte doorlooptijd.
57	27	3.3.3	De vraag van inschrijvers om iedere pagina geparafeerd is niet proportioneel en bewerkelijk voor inschrijvers. Zie ook Voorschrift 4.2 Gids Proportionaliteit. Wij verzoeken u deze bepaling te herzien.	Wordt niet herzien. Om het minder bewerkelijk te maken is een digitale paraaf toegestaan. Zie Offerteaanvraag EA LAS nvi 17 november 2025.

58	27	3.3.3	Waarom is het nodig dat het GVA al bij inschrijving wordt gevoegd? Dit is een afwijking van de hoofdregel dat bewijsstukken enkel worden opgevraagd bij de partijen die voor gunning in aanmerking komen.	Het bespoedigt het proces om tot definitieve gunning te kunnen overgaan als de GVA al bij de inschrijving is meegeleverd.
59	28	4.1 en 4.3.3.	Bij punt 7 van hoofdstuk 4.1 staat: Verificatie. In hoofdstuk 4.3.4 staat dit nader toegelicht: Bij de voorlopige gunning vindt een verificatie plaats. Inschrijver dient aan te tonen dat alle vereiste functionaliteiten (zoals omschreven bij 2.2.1 tot en met 2.2.12) daadwerkelijk in het LAS zijn opgenomen. Kan aanbestedende dienst aangeven hoe een inschrijver dit dient aan te tonen?	Tijdens een online bijeenkomst zal inschrijver worden gevraagd te laten zien dat in het LAS van inschrijver de vereiste functionaliteiten zijn opgenomen.
60	28	4.2	In deze paragraaf is opgenomen dat een offerte van een inschrijver terzijde wordt gelegd indien een uitsluitingsgrond van toepassing is. Graag uw bevestiging dat u uiteraard wel het proportionaliteitsbeginsel in acht neemt, en dat u niet heeft bedoeld af te wijken van artikel 2.86a, 2.87a en 2.88 Aanbestedingswet 2012.	De aanbestedende dienst is gehouden zich aan de Aanbestedingswet 2012 te houden, dus ook bij het beoordelen van de uitsluitingsgronden.
61	29	4.3.2	Aanbestedende dienst heeft een voorbeeld tabel met 4 beoordelaars en 3 inschrijvers neergezet. In de tekst daaronder schrijft aanbestedende dienst: Ook kan een beoordelaar aan verschillende inschrijvers hetzelfde rapportcijfer toekennen, zoals uit het voorbeeld blijkt. Gegadigde merkt op dat in het voorbeeld geen enkele beoordelaar hetzelfde aantal punten aan twee of meer inschrijvers geeft. Kunt u nader toelichten welke scoremogelijkheden wel of niet mogelijk zijn?	Dat is rechtgezet door in de Offerteaanvraag EA LAS nvi 17 november 2025 voorbeelden te geven.
62	29	4.3.2	In de raamovereenkomst is een beoordelingssystematiek opgenomen met scores van 1 t/m 10, waarbij elke score een kwalificatie krijgt (zoals "Uitstekend", "Goed", "Onvoldoende", etc.). Kunt u toelichten op basis van welke criteria of beoordelingsaspecten inschrijvers een specifieke score toegekend krijgen? Bijvoorbeeld: wat onderscheidt een score 8 ("Goed") van een score 9 ("Heel goed"), en hoe wordt dit objectief en consistent beoordeeld?	In de offerteaanvraag EA LAS nvi 17 november 2025 is dit verduidelijkt bij 4.3.2.
63	29	4.3.2	Kunt u toelichten wat het verschil is tussen een 'matig' en een 'voldoende'? En tussen een 'voldoende' en een 'ruim voldoende'? En tussen een 'Ruim voldoende' en een 'goed'? En tussen een 'Goed' en een 'heel goed'? En tussen een 'uitstekend'? Graag uw beoordelingssystematiek en beoordelingskader expliciet en transparant maken.	Zie het antwoord op vraag 62.
64	29	4.3.3	Kunt u aangeven of de implementatieprijs in de minicompenties meegenomen wordt in de berekening van de inschrijfprijs?	Zie het antwoord op vraag 38.
65	29	4.4	Hier staat dat de wijze waarop nadere offertes worden beoordeeld in een minicompentie zal worden opgenomen en toegelicht in de nadere offerteaanvraag. Op grond van artikel 2.143 lid 3 Aanbestedingswet 2012 dient dit echter opgenomen te zijn in de aanbestedingsstukken. Wij verzoeken u dit gebrek te herstellen.	In bijlage Beoordeling nadere offertes minicompentie die bij deze nota van inlichtingen is gevoegd, is de wijze waarop nadere offertes worden beoordeeld uiteengezet. Zie ook de verwijzing naar deze bijlage in 4.4 in Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 17 november 2025.
66	31	5.2.3	1 referentie overleggen van 3 aaneengesloten schooljaren voor 1 schoolbestuur met minstens 2.500 leerlingen. Verspreid over 3 scholen minimaal. Is het akkoord dat wij 2 referenties aanleveren bestaande uit: - schoolbestuur X voor XXXX (geanonimiseerd door aanbestedende dienst) - X voor XXXX (geanonimiseerd door aanbestedende dienst) Alle leveranciers die nieuw op de markt zijn, worden door de eis van 3 jaar, 3 scholen en min. 2500 leerlingen geblokkeerd om mee te kunnen doen/in te schrijven. Bent u voornemens deze eis aan te passen, of te laten vervallen?	Oprachtgever beoordeelt aan de hand van een vraag in een nota van inlichtingen niet of een inschrijver al dan niet aan een geschiktheidseis voldoet. De betreffende geschiktheidseis vervalt niet en wordt niet aangepast. Voor het aantonen dat de inschrijver beschikt over de kerncompetentie dient deze de genoemde referentie te overleggen.
67	32	5.2.1	Aanbestedende dienst schrijft op dit onderdeel over de solvabiliteit van Inschrijvers. Dit komt niet terug in paragraaf 5.3 (Bewijsstukken). Kan Aanbestedende dienst toelichten wat door Inschrijver precies wordt verwacht op dit gebied?	Zie punt 1 van 5.3: inzage in de jaarrekeningen voor 2023 en 2024.
68	33	5.2.4	Aanbestedende dienst schrijft: "Het ISO 27001 gaat vergezeld met een jaarlijkse managementrapportage inzake de audit van een accountant en inschrijver licht deze managementrapportage toe voor opdrachtgever." Bij paragraaf 5.3 wordt, als het gaat over het overleggen van bewijsstukken, enkel over "Kopie van het ISO 27001 certificaat (of een ander gelijkwaardig certificaat)". In het verleden heeft Inschrijver ook niet eerder een dergelijke managementrapportage hoeven toe te voegen. Kan Aanbestedende dienst bevestigen dat enkel een kopie van het ISO 27001 certificaat (of gelijkwaardig certificaat) voldoende is?	Hierbij bevestigd dat een jaarlijkse managementrapportage inzake de audit van een accountant niet bijgevoegd hoeft te worden bij de bewijsstukken van 5.3.

69	36	6.1	<p>Eis 24: "Het LAS voorziet in dynamische – en waar van toepassing bi-directionele – gegevensuitwisseling met andere softwarepakketten. Inschrijver past waar van toepassing, te allen tijde een door Edu-V of Edustandaard gedefinieerde gegevensuitwisselingsstandaard toe als het product van de koppelpartner daar ook in voorziet."</p> <p>Opdrachtnemer beschikt over het Edu-V keurmerk. De huidige formulering ("als het product van de koppelpartner daar ook in voorziet") suggereert echter dat opdrachtnemer minder veilige koppelingen moet ondersteunen als de koppelpartner niet Edu-V compliant is. Dit brengt risico's met zich mee voor het schoolbestuur en is niet wenselijk.</p> <p>Wij stellen voor om te bepalen dat tot maximaal 2027 gegevensuitwisseling met niet-Edu-V compliant pakketten mogelijk blijft. Na 2027 vindt alle gegevensuitwisseling plaats op basis van de Edu-V standaard, mits er een passende Edu-V gegevensdienst beschikbaar is.</p> <p>Bent u bereid deze aanpassing door te voeren, zodat de veiligheid van gegevensuitwisseling structureel wordt geborgd? Zo nee, kunt u toelichten waarom niet?</p>	Niet akkoord.
70	36	6.1	<p>In eis 11 staat: "Alle geëiste functionaliteiten werken optimaal in het LAS. Opdrachtgever hoeft geen andere/extra functionaliteiten of andere applicaties of modules aan te schaffen om de functionaliteiten in het LAS optimaal te laten werken."</p> <p>Het begrip "optimaal" is subjectief en voor meerdere interpretaties vatbaar. Een functionaliteit kan prima voldoen aan de eisen van het LAS, terwijl opdrachtnemer aanvullende dienstverlening ontwikkelt, bijvoorbeeld ter verlaging van administratieve lasten met AI die de functionaliteit 'nog optimaler' laat werken in het LAS. Deze eis zou zo geïnterpreteerd kunnen worden dat een nieuwe additieve module verplicht tot de scope van de opdracht gerekend wordt omdat deze de functionaliteit naar de nieuwe standaard voor 'optimaal' tilt terwijl de functionaliteit zonder deze additionele module ook uitstekende functioneert. Wij gaan ervan uit dat u dit niet beoogt met uw eis 11.</p> <p>Begrijpen wij goed dat uw bedoeling met deze paragraaf is dat van de aan te besteden 'basisfunctionaliteiten' (paragraaf 2.2) verwacht wordt dat deze zoals verwacht mag worden "naar behoren" functioneren zonder dat daarvoor extra functionaliteiten, modules of andere applicaties tegen een meerprijs voor aangeschaft hoeven te worden?</p>	<p>Dat begrijpt inschrijver niet goed. De functionaliteit dient optimaal te functioneren. Optimaal betekent: op de best mogelijke manier, zonder enige beperking.</p> <p>De term "naar behoren" is naar mening van opdrachtgever suboptimaal, waarmee de lat ten aanzien van de functionaliteit door inschrijver (te) laag gelegd wordt.</p>
71	37	6.1	<p>Aanbestedende dienst beschrijft 50 minimumeisen waaraan Inschrijvers moeten voldoen. Deze komen grotendeels overeen met de minimumeisen uit de eerdere offerteaanvraag en raamovereenkomst in 2023, maar verschillen op enkele punten.</p> <p>Eis 11 uit de huidige offerteaanvraag is volledig nieuw, terwijl op dit punt twee relevante minimumeisen (eis 9 en eis 37 uit de Offerteaanvraag LAS SIVON nvi 2 februari 2023) zijn verdwenen.</p> <p>Inschrijver interpreteert deze wijzigingen alsof het in aanstaande minicompetities niet meer is toegestaan om, buiten de scope van de aanbesteding, aanvullende modules aan te bieden, maar dat deze allemaal verplicht binnen de aanbidding van Inschrijver moeten vallen. Deze werden in de minicompetities eerder beoordeeld bij open vraag 7 'Optionele functionaliteiten'.</p> <p>Kan Aanbestedende dienst verder toelichten wat precies beoogd wordt met deze wijzigingen? Klopt de bovengenoemde interpretatie? Inschrijver merkt hierbij op dat, indien de interpretatie klopt, het eerdergenoemde minimumtarief (17 euro danwel de voorgestelde 20 euro) buitenproportioneel laag en bij lange na niet marktconform zou zijn.</p>	<p>Onderhavige aanbesteding is een andere opdracht en opdrachtgever wenst geen vragen te beantwoorden die gaan over (verschillen met) aanbestedingen van andere opdrachten in het verleden.</p> <p>In de nadere offerteaanvraag van een minicompetitie kan het schoolbestuur vragen naar extra optionele functionaliteiten waar het schoolbestuur al dan niet voor kan kiezen. Opgemerkt wordt dat deze extra optionele functionaliteiten altijd moeten aansluiten bij de aard van de opdracht c.q. levering van een LAS.</p>
72	37	6.1	<p>Eis 28/29: In de raamovereenkomst is een set minimumeisen voor de SLA opgenomen.</p> <p>Tijdens de vorige raamovereenkomst is overeengekomen dat de SLA onderdeel is van de nadere overeenkomst en door het schoolbestuur wordt vastgesteld op basis van het SIVON-model. Het opnieuw opnemen van minimumeisen in de raamovereenkomst is potentieel blokkerend voor opdrachtnemer, omdat opdrachtnemer streeft naar een eerlijke en transparante SLA die met alle klanten is afgesproken en die voor alle klanten geldt.</p> <p>Wij verzoeken de minimumeisen voor de SLA te laten vervallen in de raamovereenkomst en deze uitsluitend te hanteren bij het toetsen van de SLA in de nadere overeenkomst.</p> <p>Bent u bereid de minimumeisen voor de SLA uit de raamovereenkomst te verwijderen en deze pas toe te passen bij de nadere overeenkomst? Zo nee, kunt u toelichten waarom afwijkende afspraken t.b.v. scholen vallend onder deze raamovereenkomst noodzakelijk zijn?</p>	<p>Allereerst wordt opgemerkt dat onderhavige aanbesteding een andere opdracht is en opdrachtgever niet gehouden wenst te worden aan eisen van aanbestedingen van andere opdrachten in het verleden.</p> <p>Inschrijver dient de Service Level Agreement (SLA) van inschrijver bij te voegen. In minimumeis 28 en bijlage Minimumeisen is uiteengezet waar de SLA van inschrijver aan moet voldoen. Per onderdeel is vermeld welke onderwerpen in de SLA van inschrijver moeten zijn opgenomen en moeten worden toegelicht door inschrijver. Dit betekent dat inschrijver de eigen SLA kan hanteren en de geëiste onderdelen en onderwerpen naar eigen inzicht kan invullen, met uitzondering van een aantal minimumeisen waar de SLA van inschrijver aan moet voldoen. Zie minimumeis 28 en bijlage Minimumeisen SLA. Deze minimumeisen vervallen niet.</p>

73	37	6.1	<p>In eis 28 staat vermeld: "Ook als inschrijver een minimumeis niet/niet volledig/niet juist opneemt in de onderwerpen van het betreffende onderdeel, dan geldt de minimumeis zoals gesteld."</p> <p>Oprachtnemer kan niet akkoord gaan met het automatisch opleggen van minimumeisen. De SLA die oprachtnemer onder de Nadere Overeenkomst sluit, is een overeenkomst tussen betrokken partijen bij de uitvoering van de Nadere Overeenkomst, de School en de Oprachtnemer. Het is niet wenselijk dat eisen uit de raamovereenkomst deze afspraken overrulen. Deze bepaling werkt potentieel blokkerend voor inschrijving.</p> <p>Wij verzoeken deze zin te laten vervallen, zodat de SLA het resultaat blijft van afspraken tussen oprachtnemer en het bestuur, zonder aanvullingen vanuit de raamovereenkomst.</p> <p>Bent u bereid deze bepaling te verwijderen? Zo nee, kunt u toelichten waarom SIVON deze oplegging van minimumeisen noodzakelijk acht?</p>	<p>Zie het antwoord op vraag 72. Opdrachtgever stelt minimumeisen waar de opdracht aan moet voldoen. Het is aan de inschrijver om te bepalen of deze al dan niet aan de minimumeisen wil/ kan voldoen.</p> <p>Inschrijver kan de eigen SLA hanteren en de geëiste onderdelen en onderwerpen naar eigen inzicht invullen, met uitzondering van een aantal minimumeisen waar de SLA van inschrijver aan moet voldoen.</p>
74	38	6.1	<p>In eis 32 staat: "In het LAS worden door AI-systemen geen beslissingen genomen."</p> <p>Deze formulering is te ruim. Het kan voorkomen dat administratief ondersteunende AI wordt toegepast, bijvoorbeeld bij autorisatie. Dit heeft geen betrekking op leerlingdata en brengt in dat opzicht geen risico's met zich mee. Bovendien is deze eis niet in lijn met andere onderdelen waarin staat dat AI binnen het LAS mogelijk is, mits het schoolbestuur hierover besluit. Wij stellen voor deze eis te laten vervallen, zodat ruimte blijft voor administratieve AI-toepassingen die geen risico vormen voor leerlingdata en het schoolbestuur de regie behoudt over het gebruik van AI.</p> <p>Bent u bereid deze eis te laten vervallen? Zo nee, kunt u toelichten waarom deze brede beperking noodzakelijk is?</p>	<p>Niet akkoord. Opdrachtgever kan zonder de vereiste transparantie van haar leveranciers, niet oordelen over de aard en inzet van AI-systemen.</p> <p>Na gunning van de raamovereenkomsten en op basis van de geboden transparantie door oprachtnemer, is opdrachtgever bereid om opnieuw te beoordelen of en welke AI toepassingen kan worden toegestaan om autonoom beslissingen te laten nemen.</p>
75	38	6.1	<p>In eis 33 staat dat gebruikers AI moeten kunnen uitzetten "zonder dat dit extra werkbelasting geeft voor de gebruikers". Dit is een tegenstrijdigheid. AI wordt juist ingezet om administratieve lasten te verlichten. Wanneer een gebruiker ervoor kiest om geen AI te gebruiken, zal deze waarschijnlijk meer handelingen zelf moeten uitvoeren, wat leidt tot extra werkbelasting. De huidige formulering is daardoor niet uitvoerbaar.</p> <p>Wij verzoeken deze eis te laten vervallen, zodat het realistisch blijft dat het uitschakelen van AI kan leiden tot meer handmatig werk. Bent u bereid deze eis te laten vervallen? Zo nee, kunt u toelichten waarom deze formulering gehandhaafd blijft ondanks de praktische onmogelijkheid?</p>	<p>Niet akkoord. Zie antwoord op vraag 76.</p>
76	38	6.1	<p>In eis 33 staat dat de gebruiker AI moet kunnen uitzetten "zonder dat dit de optimale werking van het LAS nadelig beïnvloedt". De term "optimale werking" is suggestief en niet objectief meetbaar. Het is bovendien te verwachten dat het uitschakelen van AI, wanneer deze in het proces is geïntegreerd, impact heeft op de werking van het LAS. De huidige formulering is daardoor niet realistisch.</p> <p>Wij verzoeken deze zin te laten vervallen, zodat duidelijk is dat het uitschakelen van AI invloed kan hebben op de werking van het LAS.</p> <p>Bent u bereid deze eis te laten vervallen? Zo nee, kunt u toelichten waarom deze formulering gehandhaafd blijft ondanks de praktische bezwaren?</p>	<p>De eis vervalt niet. Opdrachtgever beschouwt de reguliere werking van het LAS zonder AI systemen en de huidige werkbelasting voor de eindgebruiker als maatgevend voor minimumeis 33. Oprachtnemer accepteert dientengevolge geen teruggang in de werking en toename van de werkbelasting, als gevolg van het niet gebruiken van AI-systemen.</p> <p>Opdrachtgever merkt op dat vraagsteller er vanuit gaat dat een AI-systeem in het proces geïntegreerd is. Minimumeis 33 impliceert dat dit niet het geval kan zijn maar dat deze keuze aan opdrachtgever (deelnemend schoolbestuur) in een minicompentie is.</p>
77	38	6.1	<p>In eis 34 staat: "Inschrijver dient per AI-systeem de bijlage Transparantie AI volledig in te vullen en bij de offerte te voegen." Het is onduidelijk wat de opdrachtgever bedoelt met "per AI-systeem". De bijlage Transparantie AI lijkt betrekking te hebben op het LAS als geheel, niet op elke mogelijke AI-toepassing binnen de applicatie. Dit kan leiden tot verwarring over de reikwijdte en invulverplichting.</p> <p>Kunt u toelichten wat wordt bedoeld met "per AI-systeem" en of de bijlage Transparantie AI alleen betrekking heeft op het LAS als geheel, of op elke afzonderlijke AI-toepassing?</p>	<p>Bijlage Transparantie AI dient per AI-systeem ingevuld te worden. Voor de definitie van 'AI-systeem', zoals door de opdrachtgever gehanteerd, wordt verwezen naar de begrippenlijst in de offerteaanvraag.</p>

78	38	6.1	<p>In eis 35 staat: "Inschrijver verstrekt periodiek een overzicht van de uitbreidingen en (door)ontwikkeling van de AI-systemen in het LAS via release notes, waarbij inschrijver bijlage Transparantie AI invult en verstrekt aan opdrachtgever."</p> <p>Deze formulering lijkt te vragen dat bij elke releasenote per AI-toepassing de bijlage Transparantie AI wordt toegevoegd. Dit is geen werkbare situatie. Opdrachtnemer volgt de Edu-V richtlijnen rondom AI en communiceert conform deze afspraken transparant over AI-gebruik. Het format van de bijlage Transparantie AI is echter te uitgebreid en grotendeels niet van toepassing op het LAS; en opdrachtnemer wenst te werken op conform de afspraken binnen Edu-V.</p> <p>Wij verzoeken deze wens te laten vervallen of aan te passen, zodat transparantie over AI wordt geborgd volgens de Edu-V richtlijnen, zonder onnodige administratieve lasten.</p> <p>Bent u bereid deze eis te laten vervallen of aan te passen met een verwijzing naar de afspraken binnen Edu-V? Zo nee, kunt u toelichten waarom het huidige format noodzakelijk wordt geacht?</p>	<p>Niet akkoord. Transparantie, ook ten aanzien van uitbreiding en aanpassing van AI-systemen is voor opdrachtgever een belangrijke voorwaarde voor toepassing van AI.</p> <p>Na gunning van de raamovereenkomsten en op basis van de geboden transparantie door opdrachtnemer, is opdrachtgever bereid om opnieuw te beoordelen of en welke AI toepassingen onder de categorie hoog risico vallen.</p> <p>Opdrachtgever merkt op dat op dit moment geen afspraken t.a.v. AI gelden binnen het Edu-V afsprakenstelsel.</p>
79	40	6.1	<p>Aanbestedende dienst stelt in minimeis 33 dat gebruikers taken 'ook zonder AI moeten kunnen volbrengen, zonder dat dit de werking beïnvloedt of voor extra werkbelasting zorgt'.</p> <p>Inschrijver merkt op dat deze eis in de praktijk een logische contradictie bevat. Het fundamentele doel van (toekomstige) AI-toepassingen van Inschrijver is het efficiënter maken van een taak en het verlagen van de werkbelasting. Het uitvoeren van diezelfde taak zonder de AI-ondersteuning (de 'ouderwetse' werkwijze) leidt dan per definitie relatief gezien tot meer werkbelasting. De eis dat alle taken daarom uit te voeren zijn zonder AI, maar met behoud van de voordelen van AI (optimale werking en minder werkbelasting) is daarom in de praktijk volstrekt onhaalbaar en onuitvoerbaar.</p> <p>Inschrijver vermoedt dat de Aanbestedende dienst hier doelt op de vereisten voor 'Menselijk Toezicht' (artikel 14) uit de AI Act. Deze eisen zijn echter juridisch uitsluitend van toepassing op hoogrisicosystemen en gelden niet voor AI-systemen met een minimaal of beperkt risico. Bovendien vereist artikel 14 niet dat de hele taak even efficiënt is zonder AI, maar dat de menselijke gebruiker de output van de AI effectief kan controleren en de bevoegdheid heeft om deze "te negeren, opzij te zetten of terug te draaien".</p> <p>Gezien de eis in zijn huidige vorm (a) praktisch onuitvoerbaar is en (b) juridisch disproportioneel (door bij voorbaat een 'Hoog Risico'-eis op alle AI-systemen toe te passen), verzoeken wij Aanbestedende dienst deze eis te herformuleren.</p> <p>Gaat u akkoord met het vervangen van minimeis 33 door een eis die in lijn is met artikel 14 en die uitsluitend van toepassing is op AI-systemen die contractueel als 'Hoog Risico' worden aangemerkt?</p> <p>Bijvoorbeeld: 'Voor AI-systemen met een hoog risico moet de gebruiker de technische en interface-matige mogelijkheid hebben om de door de AI gegenereerde output of suggestie effectief te controleren, te negeren, aan te passen of terug te draaien.'</p>	<p>Niet akkoord. Zie antwoord op vraag 75.</p> <p>Na gunning van de raamovereenkomsten en op basis van de geboden transparantie door opdrachtnemer, is opdrachtgever bereid om opnieuw te beoordelen of en welke AI toepassingen onder de categorie hoog risico vallen.</p>
80	40	6.1	<p>Aanbestedende dienst vraagt in eis 41 als agendapunt van het leveranciersmanagementoverleg 'prijsindexatie' uit. Wat verwacht AD dat er op dit punt besproken wordt? Immers in de overeenkomst is de hoogte van de indexatie (DPI) en de procedure rondom indexatie vastgelegd. Wat zou dit agendapunt moeten toevoegen aan de afspraken die al in de overeenkomst gemaakt zijn? graag uw toelichting zodat wij eis 41 correct kunnen beantwoorden.</p>	<p>Of de indexatie wordt toegepast conform de afspraken in de nadere overeenkomst.</p>
81	42	6.1	<p>Aanbestedende dienst vraagt: "Na het einde van de nadere overeenkomst blijft het LAS ten minste gedurende zes maanden beschikbaar om geraadpleegd te kunnen worden door opdrachtgever."</p> <p>In de afgelopen raamovereenkomst is, na Nota van Inlichtingen 1, overeengekomen dat Opdrachtnemer 75 procent van het afgesproken abonnementsstarief in rekening mag brengen gedurende deze zes maanden. Deze regeling ontbreekt op dit moment nog in de offerteaanvraag en nadere overeenkomst.</p> <p>Wij vragen Aanbestedende dienst deze afspraak opnieuw vast te leggen in beide documenten. Gaat u hiermee akkoord?</p>	<p>Dat is niet akkoord. Of een vergoeding in rekening wordt gebracht is aan het schoolbestuur om aan het einde van de nadere overeenkomst af te spreken met de opdrachtnemer.</p>
82	42	6.2	<p>Wens 1. Wat is de beoordelingsnorm bij onderdeel a en b? Deze ontbreekt.</p>	<p>a en b Worden beoordeeld op de wijze waarop en de mate waarin inschrijver de publieke waarden meeneemt bij de AI-systemen in het LAS, met welke prioritering en op welke wijze en in welke mate inschrijver oog heeft voor publieke waarde(n) die hierbij in gedrang komen.</p>

83	42	6.2	Wat bedoelt u in wens 1 onder c met 'dat opdrachtgever altijd controle heeft over de processen die door het LAS worden ondersteund'?	Opdrachtgever doelt hier op de human-in-command (HIC) benadering van AI-systemen, waarbij eindgebruikers van Opdrachtgever (deelnemend schoolbestuur), de resultaten van AI systemen gebruiken om beslissingen te nemen, i.e. waarbij AI-systemen niet autonoom beslissingen nemen.
84	42	6.2	Bij wens 2 wordt onder 2 en 3 gevraagd naar de wijze waarop de inschrijver/het LAS blijft aansluiten op de behoefte, eisen en wensen. Wordt op deze vraag een antwoord verwacht dat gaat over de processen? Als een inhoudelijk antwoord wordt verwacht, dan vernemen wij graag wat deze behoefte, eisen en wensen zijn.	Dat is de vraag aan inschrijver: om te kunnen blijven aansluiten op de behoefte, eisen en wensen is nodig om op de hoogte te zijn en blijven van behoefte, eisen en wensen. Inschrijver wordt verzocht toe te lichten hoe inschrijver dit aanpakt.
85	44	6.2	Aanbestedende dienst vraagt Inschrijvers te reflecteren op de inzet van AI binnen de applicatie. Dit is een hot topic en verdient een gedegen en gedetailleerde toelichting door Inschrijvers. Om op dit punt tot een goede en volledige beantwoording van de vragen te komen, is het gestelde maximum van 3 A4 voor de beantwoording van open vraag 1 naar verwachting echter te weinig. Gaat Aanbestedende dienst daarom akkoord met een verhoging van dit maximum tot 7 A4?	Dit is akkoord. Zie de aanpassing in de Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 17 november 2025.
86	44	6.2	Aanbestedende dienst heeft in de afgelopen minicompenties gezien welke ruimte nodig is om tot een goede beantwoording van open vraag 2 Roadmap te komen. In de meest recente minicompentie (CHC-SRO) was hiervoor 8 A4 ingeruimd. Aangezien de uitvraag bij deze open vraag volledig gelijk is aan de uitvraag bij deze minicompentie, is het niet meer dan redelijk om Inschrijvers een gelijk aantal A4 te bieden voor de beantwoording. Gaat Aanbestedende dienst daarom akkoord met het verhoging van dit maximum tot 8 A4?	Opgemerkt wordt dat onderhavige aanbesteding niet de aanbesteding is van 2023 en dat onderhavige aanbesteding ook niet een minicompentie is. Desalniettemin wordt dit aangepast naar 6x A4. Zie de aanpassing in de Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 17 november 2025.
87	45	6.2	Aanbestedende dienst heeft in de afgelopen minicompenties gezien welke ruimte nodig is om tot een goede beantwoording van open vraag 3 Implementatieplan te komen. In de meest recente minicompentie (CHC-SRO) was hiervoor 20 A4 ingeruimd. Aangezien de uitvraag bij deze open vraag volledig gelijk is aan de uitvraag bij deze minicompentie, is het niet meer dan redelijk om Inschrijvers een gelijk aantal A4 te bieden voor de beantwoording. Gaat Aanbestedende dienst daarom akkoord met het verhoging van dit maximum tot 20 A4?	Opgemerkt wordt dat onderhavige aanbesteding niet de aanbesteding is van 2023 en dat onderhavige aanbesteding ook niet een minicompentie is. Desalniettemin wordt dit aangepast naar 20x A4. Zie de aanpassing in de Offerteaanvraag EA LAS SIVON nvi 17 november 2025.

Bijlage Minimumeisen Informatiebeveiliging en privacy

Nr. vraag	Pagina	Artikel	Vraag inschrijver	Antwoord
88	2	4	eis: "Jaarlijks levert opdrachtnemer een ISAE 3000/SOC 2 Type II-rapportage (security, availability, confidentiality), of vergelijkbaar inclusief management-letter." Deze audit is niet standaard binnen LAS-aanbestedingen. De gangbare standaard is ISAE 3402. De kosten voor het verkrijgen van een ISAE 3000/SOC 2 Type II-rapportage zijn substantieel en niet in verhouding tot de omvang van de raamovereenkomst. Bent u bereid deze eis te laten vervallen of aan te passen naar ISAE 3402? Zo nee, bent u bereid het minimumtarief te verhogen met € 2,- per leerling per jaar om de extra kosten te dekken?	De eis wordt aangepast naar de gangbare standaard; ISAE3402. Zie bijlage Minimumeisen Informatiebeveiliging en privacy nvi 17 november 2025
89	2	8	In de aanbestedingseis staat: "Multi Factor Authenticatie wordt hierbij standaard afgedwongen op ieder niveau van authenticatie en autorisatie." In de praktijk zijn leerlingen en ouders de grootste gebruikersgroep van het LAS. Het afdwingen van MFA bij leerlingen en ouders is voor opdrachtnemer niet haalbaar, onder andere vanwege mobielvrije scholen en de lage digitale geletterdheid van veel ouders. Dit kan leiden tot beperkte toegang tot het LAS en praktische problemen bij de implementatie. Wij stellen voor om de eis aan te passen, zodat MFA alleen verplicht wordt gesteld voor OP- en OOP-medewerkers. Bent u bereid de eis rondom MFA bij te stellen, zodat deze alleen geldt voor OP- en OOP-medewerkers? Indien nee, kunt u toelichten hoe opdrachtnemer MFA praktisch kan afdwingen bij leerlingen en ouders, gezien de genoemde beperkingen?	De eis wordt aangepast als volgt: 8. [...] <i>Multi Factor Authenticatie wordt hierbij afgedwongen op het door opdrachtgever (deelnemend schoolbestuur) gewenste niveau van authenticatie en autorisatie en voor gewenste rollen. Voor overige rollen geldt dat het LAS individuele gebruikers de mogelijkheid biedt om MFA aan te zetten.</i> Zie bijlage Minimumeisen Informatiebeveiliging en privacy nvi 17 november 2025

90	2	10	<p>In de eis staat: "Activiteiten van gebruikers, uitzonderingen en informatiebeveiligingsgebeurtenissen worden via audit logging bijgehouden en worden bewaard gedurende een periode die overeenkomt met wat gezien wordt als industriële standaard, gebruikelijk is voor soortgelijke systemen en door inschrijver is afgestemd met SIVON. Deze zijn zonder tussenkomst van opdrachtnemer benaderbaar door de medewerkers bij opdrachtgever die verantwoordelijk zijn voor (het uitvoeren van) het AVG/privacy-beleid, zoals coördinator IBP, security officer en privacy officer of een door opdrachtgever aan te wijzen derde." Opdrachtnemer heeft uitgebreide secure logging functionaliteit op basis van een specifiek voor dit doel ingekocht logging platform. Vanwege de gevoeligheid van de gegevens is dit platform bewust geïsoleerd van het product en dus ook niet via het product toegankelijk. Het is dus ook niet toegankelijk voor de opdrachtgever of derden die opdrachtgever toegang zou willen geven. Uitsluitend een klein aantal voor dit doel intern opgeleide digitaal forensisch onderzoekers hebben toegang tot deze logging. Zij stellen met de grootst mogelijke zorgvuldigheid rapportages samen wanneer de politie of een school hierom vraagt. Op deze manier voorkomt opdrachtnemer dat gevoelige gegevens gelekt kunnen worden of dat opdrachtgever onbedoeld toegang heeft tot een persoonsgegeven van iemand van buiten de school (zoals diens IP-adres, wanneer iemand van buiten de school toegang heeft weten te krijgen tot een account). Ook voorkomt opdrachtnemer zo dat iemand ten onrechte beschuldigd wordt door niet-deskundige interpretatie van de genoemde logging.</p> <p>Uw eis suggereert dat deze logging via publiek internet toegankelijk gemaakt moet worden voor personen die niet opgeleid zijn op deze correct te interpreteren. Dit is nadrukkelijk zeer risicovol en veel minder veilig dan de huidige maatregelen die opdrachtnemer getroffen heeft.</p> <p>Bent u bereid uw minimumeis te nuanceren zodat huidige beveiliging van zeer gevoelige forensische logging niet onder het gedeelte van de eis valt die zonder tussenkomst van opdrachtnemer toegankelijk moet zijn? Dit kan door aan te geven dat forensische logging waarbij analyse van een deskundig medewerker van opdrachtnemer noodzakelijk is voor de juiste interpretatie en rapportage, alleen met medewerking van de opdrachtnemer toegankelijk hoeft te zijn.</p>	Niet akkoord. Opdrachtgever (deelnemend schoolbestuur) dient zonder tussenkomst van opdrachtnemer toegang te hebben tot de auditlogging.
91	3	11	<p>In de eis staat: "Elke poging (geslaagd of niet geslaagd) tot authenticatie en autorisatie dient gelogd te worden. Dit logbestand heeft een bewaartermijn van 3 maanden om te kunnen analyseren."</p> <p>Het is onduidelijk of de bedoelde logging toegankelijk dient te zijn voor opdrachtgever zonder tussenkomst opdrachtnemer, zoals expliciet gesteld bij het vorige artikel.</p> <p>Opdrachtnemer voldoet letterlijk aan het gestelde, maar het is onduidelijk of dit zo bedoeld is: Opdrachtnemer voldoet met haar forensische logging die echter niet zonder tussenkomst van opdrachtnemer toegankelijk is. Hierin worden ook persoonsgegevens opgeslagen die potentieel niet horen bij gebruikers van de opdrachtgever, zoals bijvoorbeeld IP-adressen. Daarnaast biedt opdrachtnemer meer overzichtelijk gepresenteerde informatie over inlogactiviteit in het product in minder detail. Deze informatie is dus wel zonder tussenkomst van opdrachtnemer toegankelijk.</p> <p>Wij verzoeken duidelijk te formuleren dat de bedoelde logging minimal op aanvraag aangeleverd dient te kunnen worden. Zou u het artikel willen aanvullen met "en moet minimaal op aanvraag aangeleverd kunnen worden door opdrachtnemer" zodat er geen misverstand kan bestaan over het voldoen aan het geeiste door opdrachtnemer. Zo niet, kunt u toelichten waarom niet?</p>	Niet akkoord. Opdrachtgever (deelnemend schoolbestuur) dient zonder tussenkomst van opdrachtnemer toegang te hebben tot de auditlogging.

92	3	15	<p>De aanbestedingseis luidt: "De opdrachtnemer garandeert dat kritische en/of grote security- en privacy-incidenten van andere klanten van de opdrachtnemer, die ook van toepassing kunnen zijn op de opdrachtgever of op enigerlei wijze gevolgen kunnen hebben voor de opdrachtgever, afgehandeld worden als ware het een security- en privacy-incident van de opdrachtgever zelf." Daarbij wordt verplichte communicatie naar de vaste contactpersoon van de opdrachtgever en de functionaris gegevensbescherming geëist.</p> <p>Hoewel het logisch is om risico's die meerdere gebruikers kunnen raken breder op te pakken, is het voor opdrachtnemer niet mogelijk om over potentiële privacy- en security-incidenten bij andere klanten breed te communiceren. Elke school heeft recht op privacy en opdrachtnemer kan niet zonder toestemming van andere klanten incidenten delen. Daarnaast is het voor opdrachtnemer lastig om te beoordelen of een incident bij de opdrachtgever ook van toepassing is; dit vereist een diepgaande analyse om hierover goed te kunnen communiceren. Dit maakt de eis in de praktijk onuitvoerbaar.</p> <p>Bent u bereid deze paragraaf te laten vervallen, of kunt u de communicatieverplichting zodanig aanpassen dat opdrachtnemer niet in strijd komt met de privacyrechten van andere klanten en alleen hoeft te communiceren over incidenten waarvan aantoonbaar is dat deze de opdrachtgever raken? Indien nee, graag een toelichting hoe opdrachtnemer aan deze eis kan voldoen zonder de privacy van andere scholen te schenden en zonder onevenredige inspanning voor analyse.</p>	<p>Niet akkoord. Het onderwijs streeft directe en adequate informatievoorziening na in geval van (potentiele) dreiging of incidenten t.a.v. privacy en security. (zie ondermeer de werkwijze van school-CERT). Dergelijk handelen staat in het teken van voorkomen van mogelijke aanvullende schade bij klanten van inschrijver, bijvoorbeeld (maar niet uitsluitend) in het kader van malware- en ransomwareaanvallen. Dit is in het belang van scholen en van inschrijver. Privacy van scholen is hierbij niet in het geding, aangezien privacywetgeving handelt over natuurlijke personen, niet over scholen.</p>
93	4	19	<p>Bij de eis staat: "De aangeboden applicatie, inclusief de bijdrage van eventueel ingeschakelde subverwerkers die zijn genoemd in de verwerkersovereenkomst met de opdrachtnemer, bevindt zich fysiek binnen de EER, zowel het LAS als de data." Deze eis wijkt af van de landelijke afspraken en het model verwerkersovereenkomst, waarin verwerking buiten de EER onder voorwaarden mogelijk is.</p> <p>Door deze eis zijn de voorwaarden strenger dan landelijk afgesproken binnen het afsprakenstelsel Edu-V. Dit beperkt de keuzevrijheid van opdrachtnemer, kan inschrijving blokkeren en sluit niet aan bij de praktijk waarin verwerking buiten de EER, mits goed geregeld, is toegestaan.</p> <p>Wij stellen voor om deze eis te laten vervallen, zodat de aanbesteding weer aansluit bij de landelijke afspraken en het model verwerkersovereenkomst van Edu-V.</p> <p>Bent u bereid deze eis te laten vervallen en aan te sluiten bij de landelijke afspraken binnen het afsprakenstelsel Edu-V, waarbij verwerking buiten de EER onder voorwaarden mogelijk blijft? Indien nee, graag een toelichting waarom van deze landelijke lijn wordt afgeweken.</p>	<p>Niet akkoord. Opdrachtgever wil graag vasthouden aan de eis.</p>
94	4	20	<p>In de eis staat "Opdrachtnemer werkt onvoorwaardelijk en kosteloos mee met het uitvoeren van een door of namens opdrachtgever of SIVON uit te voeren gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (DPIA), eventuele Data Transfer Impact Assessment (DTIA) of Fundamental Rights Impact Assessment (FRIA), alsmede organisatorische en technische beveiligingsmaatregelen en –beleid." Binnen Edu-V worden hierover in samenwerking met de keten, partijen en de VDOD afspraken gemaakt, waarbij gezamenlijk wordt gekeken naar omvang en timing.</p> <p>Deze eis wijkt af van de ketenafspraken binnen Edu-V, waar medewerking aan assessments in gezamenlijkheid wordt afgestemd. Door deze eis wordt opdrachtnemer verplicht tot onvoorwaardelijke en kosteloze medewerking, zonder rekening te houden met de gezamenlijke afspraken over omvang, timing en uitvoering. Dit maakt de eis potentieel blokkerend voor inschrijving.</p> <p>Wij stellen voor om deze eis te laten vervallen, of deze zodanig te herschrijven dat opdrachtnemer verplicht is deel te nemen aan assessments zoals overeengekomen binnen de keten en het Edu-V afsprakenstelsel.</p>	<p>Niet akkoord. Opdrachtgever wil graag vasthouden aan de eis.</p>
95	4	21	<p>In de eis staat: "Het LAS voldoet aan privacy-by-design en privacy-by-default, zoals opgenomen in norm PR.06 van het Normenkader informatiebeveiliging en privacy, en uitgewerkt in het voorbeelddocument 'Privacy by design en privacy by default principes – voorbeelddocument (docx)'." Dit document van Kennisnet is bedoeld als richtlijn voor scholen en zegt niets over de ontwikkeling, het onderhoud en de doorontwikkeling van een softwareapplicatie zoals een LAS.</p> <p>Door te verwijzen naar dit document worden verplichtingen opgelegd aan opdrachtnemer die bedoeld zijn voor scholen en niet voor softwareleveranciers. Dit kan leiden tot onduidelijkheid over de eisen waaraan opdrachtnemer moet voldoen en tot onnodige verplichtingen die niet aansluiten bij de praktijk van softwareontwikkeling.</p> <p>Wij stellen voor om de verwijzing naar het Kennisnet-document te laten vervallen en alleen te verwijzen naar de relevante norm (PR.06) uit het Normenkader informatiebeveiliging en privacy.</p> <p>Bent u bereid de verwijzing naar het voorbeelddocument "Privacy by design en privacy by default principes" te laten vervallen, zodat alleen de relevante norm PR.06 uit het Normenkader informatiebeveiliging en privacy van toepassing is op opdrachtnemer? Indien nee, graag een toelichting waarom deze verwijzing noodzakelijk wordt geacht voor softwareleveranciers en wat u verwacht van opdrachtnemer.</p>	<p>Niet akkoord. Opdrachtgever is van mening dat het document "Privacy by design en privacy by default - voorbeelddocument", basisbeginselen voor informatiebeveiliging en pivity binnen het onderwijs bevatten die in grote mate overeenkomen met de gestelde IBP eisen. Dat deze uitgangspunten van toepassing zijn op LAS leveranciers behoeft naar mening van opdrachtgever geen specifieke uitleg.</p>

96	4	22	<p>In de eis staat: "Persoonsgegevens worden onder door de school in te stellen condities vanuit het LAS uitgewisseld via beveiligde geautomatiseerde koppelingen in plaats van handmatige in- en exports." Opdrachtnemer onderschrijft het belang van veilige data-uitwisseling, maar in de praktijk zijn er nog veel gebruikersprocessen waarbij handmatige in- en exports de actuele werkelijkheid zijn.</p> <p>Het volledig uitsluiten van handmatige in- en exports is op dit moment niet haalbaar, omdat voor veel processen nog geen Edu-V gegevensdienst of alternatief bestaat. Het opleggen van deze eis zou ertoe leiden dat veel gebruikersprocessen niet meer uitvoerbaar zijn, zonder dat er een werkbaar alternatief is. Dit is voor opdrachtnemer potentieel blokkerend voor inschrijving, omdat deze eis niet in belang is voor het bestuur.</p> <p>Wij stellen voor om deze eis te laten vervallen. Tijdens een DPIA kan per geval worden vastgesteld welk risico een school neemt bij het gebruik van handmatige in- en exports, zodat maatwerk mogelijk blijft.</p> <p>Bent u bereid deze eis te laten vervallen, zodat scholen en gebruikersprocessen niet worden beperkt zolang er geen alternatief is? Indien nee, graag een toelichting hoe scholen hun processen kunnen blijven uitvoeren zonder beschikbare geautomatiseerde gegevensdiensten.</p>	<p>De eis wordt als volgt aangepast:</p> <p>"Persoonsgegevens worden onder school in te stellen condities vanuit het LAS uitgewisseld via beveiligde geautomatiseerde koppelingen. Wanneer uitwisseling via een beveiligde geautomatiseerde koppeling niet mogelijk is, kan deelnemend schoolbestuur onder condities handmatige in- en export toestaan. De LAS applicatie dient hierbij als uitgangspunt te hanteren dat handmatige in- en exportmogelijkheden enkel rol- en attribuutgebaseerd toegekend kunnen worden en standaard uitstaan."</p>
97	5	25	<p>In de eis staat: "Op verzoek van de opdrachtgever, bijvoorbeeld n.a.v. een beveiligingsincident of melding van het Nationaal Cyber Security Center, kan de opdrachtnemer verzocht worden om een tussentijdse externe audit uit te laten voeren en de volledige resultaten hiervan te delen. De opdrachtnemer dient na verzoek van opdrachtgever de tussentijdse audit binnen 48 uur uit te laten voeren en de resultaten hiervan direct na ontvangst aan opdrachtgever ter beschikking te stellen." Deze eis is in de praktijk onuitvoerbaar. Specialistische auditpartijen zijn doorgaans niet binnen 48 uur te selecteren, te contracteren en te laten starten met de audit en analyse. Dit maakt de eis potentieel blokkerend voor inschrijving.</p> <p>Bent u bereid deze eis aan te passen naar een realistischere formulering, bijvoorbeeld "... de opdrachtnemer dient na verzoek van opdrachtgever de tussentijdse audit binnen 48 uur in gang zetten met een gerenommeerde externe partij, en binnen 10 werkdagen over de voortgang rapporteren, en zo spoedig als mogelijk de resultaten aan opdrachtgever ter beschikking stellen." , zodat opdrachtnemer in de praktijk aan deze verplichting kan voldoen? Indien nee, graag een toelichting hoe opdrachtnemer binnen 48 uur een externe audit kan laten uitvoeren en opleveren.</p>	<p>Niet akkoord. Opdrachtgever wil graag vasthouden aan de eis.</p>
98	5	26	<p>In de eis staat: "Het LAS ondersteunt de school kosteloos bij het door betrokkenen uitoefenen van hun privacyrechten zoals (maar niet beperkt tot) een inzageverzoek of vragen van een kopie van alle persoonsgegevens die in het LAS-dossier van betrokkenen zijn opgenomen. Dit betekent dat de school zelf, dus zonder tussenkomst van opdrachtnemer, op snelle en eenvoudige wijze betrokkenen inzage kan geven in al hun eigen persoonsgegevens, inclusief al die velden, informatie of schermen die niet (standaard) in de gebruikers-app, -applicatie of -pagina getoond worden. Eenvoudig een kopie of inzage geven houdt tevens in dat de school niet aangewezen is op het maken van print-screens om de gevraagde informatie uit het leerlingdossier aan betrokkene te verstrekken. Opdrachtnemer biedt hier zonedig functionaliteit voor aan zoals bijvoorbeeld het bieden van een download-functie (voor AVG-doeleinden) van het gehele individuele leerlingdossier." Deze eis is zo ruim geformuleerd dat deze in de praktijk niet uitvoerbaar is en daarmee potentieel blokkerend is voor inschrijving. Vooral de zinsnede "inclusief al die velden, informatie of schermen die niet (standaard) in de gebruikers-app, -applicatie of -pagina getoond worden" maakt de potentiële scope erg groot en onduidelijk, maar zorgt ook voor praktische uitvoeringsproberen. Daarnaast is de eis "kosteloos" niet in lijn met de gevraagde functionaliteit, die een grote investering vraagt van opdrachtnemer.</p> <p>Wij stellen voor om deze eis te laten vervallen, of deze scherper te formuleren en terug te brengen naar de eigenlijk vraag "opdrachtnemer ondersteund inzage verzoeken conform recht op inzage", zonder al op de invulling te gaan zitten en dit over te laten aan gesprek tussen opdrachtnemer en haar klanten. Zo is deze eis wel uitvoerbaar. Bent u hiermee akkoord?</p>	<p>Niet akkoord. Inschrijver dient deelnemende schoolbesturen adequaat en efficiënt te ondersteunen bij het voldoen aan privacyrechten van belanghebbenden.</p>
Bijlage Transparantie AI				
Nr. vraag	Pagina	Paragraaf	Vraag inschrijver	Antwoord

99	2	<p>In de aanbestedingsstukken is opgenomen dat de Gegadigde bij de Nadere Overeenkomst het document Transparantie AI moet aanleveren. AI ontwikkelt zich echter zeer snel, waardoor de informatie in dit document binnen enkele maanden verouderd kan zijn. Dit kan leiden tot onjuiste informatie, compliance-risico's en een vertekend beeld van de oplossing. Ons voorstel is om het document Transparantie AI niet als verplicht onderdeel van de raamovereenkomst opnemen, maar pas bij de Nadere Overeenkomst laten aanleveren, zodat de informatie actueel is.</p> <p>Is de Aanbestedende dienst bereid het document Transparantie AI te koppelen aan de Nadere Overeenkomst in plaats van aan de raamovereenkomst?</p> <p>Indien nee: op welke wijze verwacht de Aanbestedende dienst dat Gegadigden gedurende de looptijd van 2,5 jaar actuele AI-gebaseerde diensten te kunnen gaan leveren aan scholen die vallen onder deze raamovereenkomst?</p>	<p>Niet akkoord. Bijlage Transparantie AI dient bij inschrijving op deze aanbesteding voor alle AI-systemen ingevuld en bijgevoegd te worden. Dit doet niet af aan de mogelijkheid voor Inschrijvers om gedurende de looptijd van de raamovereenkomst geactualiseerde AI-gebaseerde dienstverlening te kunnen gaan leveren aan scholen die een nadere overeenkomst sluiten.</p>
100	2	<p>In de aanbestedingsstukken is opgenomen dat de Gegadigde bij de Nadere Overeenkomst het document Transparantie AI moet aanleveren. Binnen Edu-V wordt er momenteel een AI richtlijn gemaakt. Voor opdrachtnemer zijn de afgesproken richtlijnen van Edu-V leidend en leidt het document Transparantie AI tot extra administratieve lasten. Wij begrijpen dat de Edu-V afpraken momenteel nog niet bekend zijn.</p> <p>Ons voorstel is om het document Transparantie AI niet als verplicht onderdeel van de raamovereenkomst opnemen, maar pas bij de Nadere Overeenkomst laten aanleveren, zodat het een onderdeel wordt van de nadere overeenkomst. Maar tevens vast te leggen dat dit document wordt vervangen door de richtlijnen van AI transparantie door Edu-V</p> <p>Is de Aanbestedende dienst bereid het document Transparantie AI te koppelen aan de Nadere Overeenkomst in plaats van aan de raamovereenkomst en deze te limiteren tot het termijn van beschikbaarheid van Edu-V richtlijnen?</p> <p>Indien nee: kunt u toelichten waarom een apart document noodzakelijk naast de landelijke afspraken binnen Edu-V?</p>	<p>Niet akkoord. Opdrachtgever kan/zal haar overeenkomsten niet baseren op afspraken die mogelijk in de toekomst worden gemaakt. Er is momenteel geen landelijke afspraak binnen Edu-V.</p>
101	2	<p>In bijlage "Transparantie AI" wordt gevraagd om per AI-systeem vragen te beantwoorden. Het begrip "AI-systeem" kan op verschillende manieren geïnterpreteerd worden: als de gebruikte AI-technologie (zoals een specifiek softwarepakket of algoritme), of als het onderwijsproces waarin AI wordt toegepast.</p> <p>Deze onduidelijkheid kan ertoe leiden dat inschrijvers de vragen verschillend interpreteren en beantwoorden, wat de vergelijkbaarheid van de inschrijvingen bemoeilijkt. Dit kan zowel voor de aanbestedende dienst als voor de markt tot verwarring leiden.</p> <p>Wij stellen voor om expliciet te definiëren wat onder een "AI-systeem" wordt verstaan in het kader van deze aanbesteding. Bijvoorbeeld door te kiezen voor één van de volgende opties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - AI-technologie (zoals software, algoritmes, platforms) - Onderwijsproces waarin AI wordt toegepast - Beide, met een toelichting per geval <p>Kunt u aangeven welke optie u als definitie wilt aanhouden en waarom? Indien het antwoord afwijkt van bovenstaande opties, graag een toelichting.</p>	<p>Opdrachtgever hanteert de definitie zoals opgenomen in de Begrippenlijst van de Nadere Offerteaanvraag.</p>
102	2	<p>In het document "Transparantie AI" wordt gevraagd om bij elk gebruik van AI binnen het Leerlingadministratiesysteem (LAS) een uitgebreid vragenformulier in te vullen. Gezien de verwachte brede en groeiende toepassing van AI in softwareontwikkeling en ondersteuning van gebruikers, lijkt het ondoenlijk om dit document telkens opnieuw volledig in te vullen. Daarnaast geldt dat opdrachtnemer voornemens is om richtlijnen van Edu-V te hanteren.</p> <p>Deze onduidelijkheid kan leiden tot een hoge administratieve last voor inschrijvers en mogelijk tot onduidelijkheid over wanneer het document daadwerkelijk vereist is. Dit kan de implementatie van AI binnen het LAS onnodig vertragen of bemoeilijken.</p> <p>Wij stellen voor om duidelijke criteria of richtlijnen te geven voor wanneer het invullen van het document "Transparantie AI" verplicht is. Bijvoorbeeld door te specificeren of het alleen geldt bij nieuwe AI-functionaliteiten, bij substantiële wijzigingen, of bij elk gebruiksmoment. En daarnaast om duidelijk te maken dat deze richtlijnen alleen van toepassing zijn tot aan in werking treden van Edu-V richtlijnen transparantie AI.</p> <p>Kunt u aangeven op basis van welke criteria het document "Transparantie AI" ingevuld moet worden? Bent u bereid om deze vraag te koppelen aan de beschikbaarheid van Edu-V richtlijnen</p>	<p>Opdrachtgever baseert haar overeenkomsten niet op mogelijke toekomstige richtlijnen of afspraken. Transparantie over AI-systemen is voor opdrachtgever een vereiste voor implementatie van AI toepassingen in een LAS. Derhalve zorgt het niet voor vertraging of bemoeilijking van ontwikkeling; het is er onderdeel van.</p>

103	2	1	<p>In de aanbesteding wordt gevraagd: "Voor welke taken in het LAS wordt het AI-systeem ingezet en met welk doel?" Deze formulering veronderstelt dat Gegadigden nu al concrete toekomstige toepassingen kunnen beschrijven, terwijl alleen de huidige situatie bekend is en een visie op AI pas bij uitvoering vorm krijgt. De vraag is daarmee te specifiek en beperkt de ruimte voor een toekomstgerichte benadering.</p> <p>Bent u akkoord om deze paragraaf te schrappen en pas bij de nadere overeenkomst uit te vragen? Zo niet, kunt u aangeven of u kwaliteitsvraag 1 over AI kunt richten op de visie van inschrijver, of op een andere wijze tegemoet komen aan bovenstaande constatering? Zo niet, kunt u aangeven wat u van inschrijvers verwacht als concrete invulling?</p>	<p>Niet akkoord. Vereist is dat inschrijvers bij inschrijving op de opdracht, de Bijlage Transparantie AI invullen voor de afzonderlijke, op dat moment toegepaste AI-systemen in het LAS. Opdrachtgever deelt niet de zienswijze van inschrijver dat dit veronderstelt dat toekomstige toepassingen moeten worden beschreven.</p>
104	2	1	<p>In de aanbestedingsstukken staat de zin: "Welke pedagogisch-didactische principes liggen ten grondslag aan de AI-interpretatie van leerprocessen?"</p> <p>Deze formulering veronderstelt dat Gegadigden in een LAS concrete pedagogisch-didactische principes voor AI kunnen beschrijven, terwijl een LAS geen digitaal leermiddel, toets- of ELO-systeem is. De vraag is daardoor niet van toepassing op de aard van de aanbesteding en leidt tot onduidelijkheid en irrelevante verplichtingen.</p> <p>Vragen</p> <p>Kunt u akkoord gaan met het schrappen van deze zin uit de aanbesteding? Indien u hiermee niet akkoord kunt gaan, kunt u aangeven welke relevantie deze vraag voor de doelstellingen van de aanbesteding heeft en nader toelichten wat u van onze visie verwacht, en de vraag daarbij algemener formuleren, bijvoorbeeld: "Omschrijf de visie van de Gegadigde op pedagogisch-didactische aspecten van AI in het LAS."?</p>	<p>Niet akkoord. Opdrachtgever kan zonder de vereiste transparantie van haar leveranciers, niet oordelen over de aard en inzet van AI-systemen.</p> <p>In geval er geen pedagogisch-didactische principes ten grondslag liggen aan de AI-interpretatie van leerprocessen, geeft u dit aan in de Bijlage Transparantie AI.</p>
105	2	1	<p>De aanbestedende dienst gebruikt dit document om checks & balances rondom AI-gebruik in de applicatie te borgen. Opdrachtnemer onderschrijft het belang van privacy en security en beschikt over het Edu-V keurmerk. Sectorale akkoorden zoals Edu-V en de AI Act bieden concrete kaders voor verantwoord AI-gebruik. Tegelijkertijd is adoptie van AI binnen het LAS cruciaal voor goed onderwijs en het verminderen van administratieve lasten. Het huidige document, dat vooral vanuit risicobeheersing is opgesteld, belemmert potentieel de innovatiekracht van opdrachtnemer en de kansen voor het onderwijs. Hierdoor kan dit document in de huidige vorm blokkerend werken voor deelname aan de raamovereenkomst.</p> <p>Wij stellen voor het document terug te brengen tot de essentie en aan te laten sluiten bij bestaande sectorinitiatieven (zoals Edu-V en AI Act), zodat ruimte blijft voor innovatie en het leveren van het beste LAS voor het onderwijs. Bent u bereid het document te herzien en aan te sluiten op bestaande sectorale en internationale kaders? Zo nee, kunt u toelichten waarom een eigen standaard noodzakelijk is?</p>	<p>Niet akkoord. Opdrachtgever deelt niet de zienswijze van inschrijver dat dit innovatiekracht beperkt. Opdrachtgever vereist transparantie ten aanzien van innovatie door toepassing van AI-systemen. Hiertoe dient de Bijlage Transparantie AI.</p>
106	2	1	<p>In het document "Transparantie AI" wordt gevraagd: "Welke didactische, pedagogische, ethische en/of technische ontwerpprincipes liggen ten grondslag aan de AI-ondersteuning?" Deze termen sluiten vooral aan bij digitale leermiddelen of een elektronische leeromgeving (ELO).</p> <p>Voor een Leerlingadministratiesysteem (LAS) zijn andere ontwerpprincipes relevanter, zoals tijdbesparing en kwaliteitsverhoging van administratieve processen. Door de huidige terminologie ontstaat het risico dat inschrijvers niet goed kunnen aansluiten bij de praktijk en toegevoegde waarde van een LAS.</p> <p>Wij stellen voor om de terminologie in de vragen aan te passen, zodat deze beter aansluit bij de context van een LAS. Bijvoorbeeld door te vragen naar ontwerpprincipes als tijdbesparend, kwaliteit verhogend, of procesoptimalisatie.</p> <p>Bent u bereid de gebruikte terminologie in het document "Transparantie AI" aan te passen, zodat deze beter aansluit bij de kenmerken en ontwerpprincipes van een LAS? Indien nee, kunt u toelichten hoe inschrijvers de huidige vraag kunnen beantwoorden vanuit de LAS-context?.</p>	<p>Niet akkoord.</p>
107	2	3	<p>In het document "Transparantie AI" wordt gevraagd: "Hoe ondersteunt de aanbieder gebruikers in het ontwikkelen van AI-geletterdheid". Hoewel AI-geletterdheid een belangrijk thema is, staat dit los van de toepassing van AI binnen een AI-systeem. Het opnemen van deze vraag in het document "Transparantie AI" kan tot verwarring leiden, omdat het niet direct betrekking heeft op de werking of implementatie van AI binnen het systeem. Hierdoor bestaat het risico dat inschrijvers uiteenlopende en mogelijk irrelevante antwoorden geven, wat de vergelijkbaarheid van de inschrijvingen vermindert.</p> <p>Wij stellen voor om deze vraag te laten vervallen uit het document "Transparantie AI" en deze op te nemen als onderdeel van de offerteaanvraag, waar breder kan worden ingegaan op het thema AI-geletterdheid.</p> <p>Bent u bereid de vraag over AI-geletterdheid uit het document "Transparantie AI" te verwijderen en deze als apart onderwerp in de offerteaanvraag op te nemen? Indien nee, kunt u toelichten hoe inschrijvers deze vraag het beste kunnen beantwoorden binnen de context van een AI-systeem?</p>	<p>Niet akkoord. Opdrachtgever staat toe dat inschrijver in elke afzonderlijk ingevulde Bijlage Transparantie AI, volstaat met een eensluidend antwoord op deze specifieke vraag.</p>

108	2	3	<p>In het document "Transparantie AI" wordt gevraagd: "Op welke wijze verstrekt inschrijver betekenisvolle informatie en uitleg over de werking van AI aan eindgebruikers?" Dit is een relevante, maar generieke vraag die niet bij elke AI-toepassing evenveel waarde toevoegt.</p> <p>Het is onduidelijk welke rol het document "Transparantie AI" precies speelt binnen de informatievoorziening aan eindgebruikers. Hierdoor bestaat het risico dat inschrijvers deze vraag bij elke AI-toepassing moeten beantwoorden, wat kan leiden tot herhaling en onduidelijkheid over de gewenste diepgang.</p> <p>Bent u bereid deze vraag te laten vervallen, of kunt u toelichten hoe het document "Transparantie AI" zich verhoudt tot de informatieverstrekking aan eindgebruikers? Indien de vraag blijft staan, graag een toelichting op de gewenste invulling en reikwijdte.</p>	Niet akkoord. Opdrachtgever kan zonder de vereiste transparantie van haar leveranciers, niet oordelen over de aard en inzet van AI-systemen.
109	2	4	<p>In het document "Transparantie AI" wordt gevraagd: "Is het systeem gekoppeld aan andere systemen (zoals een LVS)? Zo ja: Hoe worden bovenstaande transparantie-eisen ook binnen deze keten geborgd?" In de praktijk heeft elk LAS een onderdeel dat door scholen ook wel LVS wordt genoemd, maar de definitie van LVS is niet eenduidig.</p> <p>Deze vraag maakt het invullen van het document onnodig complex, omdat in de aanbesteding uitsluitend wordt gesproken over een LAS, terwijl gebruikers sommige onderdelen als LVS aanduiden. Dit kan leiden tot verwarring over de scope van de beantwoording en tot uiteenlopende interpretaties door inschrijvers.</p> <p>Wij stellen voor om deze vraag te laten vervallen, omdat het onderscheid tussen LAS en LVS binnen deze aanbesteding niet relevant is en het gehele systeem onder de transparantie-eisen valt.</p> <p>Bent u bereid deze vraag te laten vervallen, zodat de focus blijft op het LAS zoals beschreven in de aanbesteding? Indien nee, kunt u dan toelichten hoe inschrijvers het onderscheid tussen LAS en LVS moeten maken bij het beantwoorden van deze vraag?</p>	Niet akkoord. De term LVS wordt hier slechts als voorbeeld gebruikt. Relevant is de koppeling van AI-systemen in het LAS met andere systemen. Inschrijver dient per AI-systeem aan te geven of hier sprake van is en op welke wijze inschrijver in dat geval de transparantie borgt.
Bijlage Minimumeisen SLA				
Nr. vraag	Pagina nummer	Paragraaf nummer	Vraag inschrijver	Antwoord
110	1		<p>Gegadigde hanteert momenteel een SLA die is gebaseerd op het oude template van SIVON, maar die in samenwerking met schoolbesturen en de gebruikersvereniging is opgesteld. In het nieuwe document staan veel eisen die nieuw zijn en die gegadigde wil bespreken met haar klanten en gebruikersvereniging.</p> <p>Het hanteren van het nieuwe document als dwingend formaat beperkt de ruimte voor overleg en afstemming met de gebruikersvereniging en schoolbesturen. Dit kan leiden tot onnodige verplichtingen en een gebrek aan draagvlak bij de uiteindelijke gebruikers.</p> <p>Wij verzoeken om het nieuwe SLA-document als richtingsgevend en template te hanteren, en niet als dwingend formaat. Dit biedt ruimte voor overleg en standarisatie, zodat het SLA aansluit bij de praktijk en wensen van de gebruikers.</p> <p>Bent u bereid het nieuwe SLA-document als richtlijn en template te hanteren, en niet als verplicht format, zodat gegadigde samen met schoolbesturen en de gebruikersvereniging tot een gedragen SLA kan komen? Indien nee, graag een toelichting .</p>	Niet akkoord. Voor een toelichting, zie de antwoorden op de vragen 72, 73 en 112.
111	1		<p>Opdrachtnemer hanteert momenteel een SLA die is gebaseerd op het oude template van SIVON, en die in samenwerking met schoolbesturen en de gebruikersvereniging is opgesteld. In het nieuwe document staan veel eisen die nieuw zijn en die opdrachtnemer wil bespreken met haar klanten en gebruikersvereniging. Het nieuwe formaat sluit niet aan op de bestaande praktijk.</p> <p>Het samen met schoolbesturen en gebruikersvereniging vormgeven van een nieuwe SLA conform het nieuwe gewenste template binnen de tijdsframe van de tender is niet mogelijk, omdat dit niet aansluit bij de bestaande afspraken en werkwijze. Dit kan leiden tot een gebrek aan draagvlak en praktische uitvoerbaarheid.</p> <p>Wij verzoeken SIVON om duidelijkheid te geven over de verwachtingen ten aanzien van het beschrijven van de SLA. Is het toegestaan om de SLA uit te werken op basis van bestaande afspraken met schoolbesturen en gebruikersvereniging?</p>	Dat is toegestaan met dien verstande dat in de SLA de onderdelen en bijhorende onderwerpen zijn opgenomen en dat uit de SLA blijkt dat wordt voldaan aan een aantal gestelde eisen. Zie de antwoorden op de vragen 72, 73 en 112.

112	1		<p>Opdrachtnemer hanteert momenteel een SLA die is gebaseerd op het oude template van SIVON, en die in samenwerking met schoolbesturen en de gebruikersvereniging is opgesteld. In het nieuwe document staan veel eisen die nieuw zijn en die opdrachtnemer wil bespreken met haar klanten en gebruikersvereniging. Het nieuwe formaat sluit niet aan op de bestaande praktijk.</p> <p>Het samen met schoolbesturen en gebruikersvereniging vormgeven van een nieuwe SLA conform het nieuwe gewenste template binnen de tijdsframe van de tender is niet mogelijk, omdat dit niet aansluit bij de bestaande afspraken en werkwijze. Dit kan leiden tot een gebrek aan draagvlak en praktische uitvoerbaarheid.</p> <p>Hoe beoordeelt SIVON kwaliteit ten opzichte van de tender uitvraag?</p>	<p>Opdrachtgever vraagt niet aan inschrijver om inhoudelijk een nieuwe SLA vorm te geven. Zie 2.4 in de offerteaanvraag: inschrijver kan de eigen Service Level Agreement (SLA) hanteren en bijvoegen. Zie ook eis 28.</p> <p>In bijlage Minimumeisen SLA is uiteengezet -uit welke onderdelen de SLA van inschrijver moet bestaan en per onderdeel is vermeld welke onderwerpen in de SLA van inschrijver moeten zijn opgenomen en toegelicht en welke minimumeisen van toepassing zijn op het onderdeel.</p> <p>De SLA van inschrijver wordt derhalve beoordeeld op deze minimumeis: de aanwezigheid van de onderdelen, de bijhorende onderwerpen en de minimumeisen.</p>
113	2	1	<p>U geeft aan: "In de SLA van inschrijver moeten ten aanzien van 'Informatiebeveiliging en privacy' de onderstaande onderwerpen opgenomen en toegelicht zijn." De lijst met onderwerpen is zeer uitgebreid en bevat ook onderwerpen die mogelijk niet relevant zijn voor alle leveranciers of situaties (zoals AI-modeltesten). Veel van deze onderwerpen zijn bovendien al beschreven in het auditrapport.</p> <p>Het verplicht volledig uitwerken van alle genoemde onderwerpen in de SLA, ongeacht relevantie, kan leiden tot onnodige administratieve lasten en dubbelingen. Dit is niet proportioneel en kan de inschrijving bemoeilijken.</p> <p>Wij stellen voor om de in de SLA alleen die onderwerpen uit te werken die daadwerkelijk van toepassing zijn op onze dienstverlening, en voor de overige onderwerpen te volstaan met een korte toelichting of verwijzing naar bestaande documentatie (zoals het auditrapport). Hiermee wordt de opgenomen lijst richting gevend en niet verplicht</p> <p>Is het toegestaan om in de SLA alleen die onderwerpen uit te werken die relevant zijn voor onze dienstverlening, en voor overige onderwerpen te volstaan met een korte toelichting of verwijzing? Zo nee, kunt u aangeven welke onderwerpen als absoluut minimum gelden?</p>	<p>Niet akkoord. De onderdelen en bijhorende onderwerpen van eis 28 acht opdrachtgever weldegelijk relevant voor de deelnemende schoolbesturen die een nadere overeenkomst gaan sluiten.</p>
114	2	1	<p>U geeft aan: "In de SLA van inschrijver moeten ten aanzien van 'Informatiebeveiliging en privacy' de onderstaande onderwerpen opgenomen en toegelicht zijn." De lijst met onderwerpen is zeer uitgebreid en bevat ook onderwerpen die mogelijk niet relevant zijn voor alle leveranciers of situaties (zoals AI-modeltesten). Veel van deze onderwerpen zijn bovendien al beschreven in het auditrapport.</p> <p>Het verplicht volledig uitwerken van alle genoemde onderwerpen in de SLA, ongeacht relevantie, kan leiden tot onnodige administratieve lasten en dubbelingen. Dit is niet proportioneel en kan de inschrijving bemoeilijken.</p> <p>Wij stellen voor om de in de SLA alleen die onderwerpen uit te werken die daadwerkelijk van toepassing zijn op onze dienstverlening, en voor de overige onderwerpen te volstaan met een korte toelichting of verwijzing naar bestaande documentatie (zoals het auditrapport). Hiermee wordt de opgenomen lijst richting gevend en niet verplicht</p> <p>Bent u bereid om de opgenomen lijst richting gevend te maken en niet verplicht? Zo nee, kunt u waarom u deze onderwerpen allemaal uitgewerkt dienen te worden in de SLA?</p>	<p>Dit is niet akkoord. De onderdelen en bijhorende onderwerpen van eis 28 acht opdrachtgever relevant voor de deelnemende schoolbesturen die een minicompetitie gaan uitvoeren.</p> <p>Zie ook de antwoorden op de vragen 72, 73, 111 en 112.</p>
115	3	2	<p>In de minimum eis staat: "In de SLA van inschrijver moeten ten aanzien van Beschikbaarheid en continuïteit de onderstaande onderwerpen opgenomen en toegelicht zijn." De lijst bevat diverse onderwerpen die soms een plek vinden in de SLA, soms in de verwerkersovereenkomst en soms in een auditrapport.</p> <p>Het verplicht opnemen en toelichten van alle genoemde onderwerpen in de SLA kan leiden tot dubbelingen en onnodige administratieve lasten, omdat sommige onderwerpen elders al zijn geborgd. Dit maakt de eis niet proportioneel en kan inschrijving bemoeilijken.</p> <p>Wij gaan ervan uit dat de lijst met onderwerpen als voorbeeld dient en dat alleen de relevante punten voor onze dienstverlening in de SLA worden opgenomen, met verwijzing naar andere documenten waar nodig.</p> <p>Gaat SIVON akkoord met het opnemen van alleen die onderwerpen in de SLA die relevant zijn voor onze dienstverlening, en voor overige onderwerpen te volstaan met een korte toelichting of verwijzing naar bestaande documentatie? Indien nee, graag een toelichting op de minimale eisen en de ruimte voor maatwerk.</p>	<p>Niet akkoord. Voor een toelichting, zie de antwoorden op de vragen 72, 73, 111 en 112.</p>

116	3	2i	<p>Bij punt 2i schrijft Aanbestedende dienst " Om de continuïteit van het LAS te kunnen garanderen heeft de opdrachtnemer de broncode van het LAS, op basis van een actieve Escrow-overeenkomst, in bewaring gegeven bij een onafhankelijke Escrow-agent. De Escrow-overeenkomst wordt getekend door de opdrachtnemer van het LAS, de Escrow-agent en opdrachtgever. De opdrachtnemer geeft bij de opdrachtgever aan in welke programmeertaal en versie van de programmeertaal de broncode is ontwikkeld."</p> <p>Net als bij de vorige raamovereenkomst willen we u ook in deze aanbesteding op het volgende wijzen: het werkend krijgen, houden en doorontwikkelen van een complex informatiesysteem zoals een LAS op basis van de broncode vereist zeer veel expertise, is tijdrovend en daardoor erg kostbaar. Om toch continuïteit te kunnen garanderen na een faillissement zijn er naast een broncode-escrow andere mogelijkheden die dit kunnen garanderen. Een alternatief waarmee continuïteit beter is gewaarborgd tegen lagere kosten voor alle partijen is de zogenaamde SaaS-escrow regeling. SaaS-escrow is een constructie waarbij de beschikbaarheid van de SaaS-dienstverlening wordt verzekerd. Dan gaat het om de software, de hosting én de toegang tot de data.</p> <p>Wij verzoeken daarom om deze broncode-escrow regeling te laten vervallen en een regeling op te nemen waarbij Inschrijver op eerste verzoek meewerkt aan het opzetten van een dergelijke regeling met SIVON. Gaat u hiermee akkoord?</p>	<p>Deels akkoord. Alternatief als een SaaS-escrow is toegestaan, mits dit alternatief gelijkwaardig of beter is aan hetgeen wordt geëist. Inschrijver dient de gelijkwaardigheid aan te tonen en opdrachtgever bepaalt uiteindelijk of het aangeboden alternatief van inschrijver gelijkwaardig is aan hetgeen wordt geëist. Inschrijver dient de gelijkwaardigheid aan te tonen en opdrachtgever bepaalt uiteindelijk of het aangeboden alternatief van inschrijver gelijkwaardig is aan hetgeen wordt geëist.</p>
117	5	5.4	<p>Aanbestedende dienst zet in dit onderdeel de minimumeisen rondom de Service Level Rapport (SLR) uiteen. Hierin wordt o.a. gevraagd om scores door te geven rondom de reactie- en oplostijden uit de prioriteitenmatrix, alsmede de score op de gemiddelde wachttijd voor de telefonische helpdesk.</p> <p>Het is voor Inschrijver praktisch niet haalbaar om per serviceverzoek van Opdrachtnemer deze informatie te rapporteren. Over de periode van een jaar kunnen dit soms honderden vragen/verzoeken zijn die telefonisch, per mail of per ticket ingediend worden. Hiermee wordt de SLR een buitengewoon lang en slecht leesbaar document.</p> <p>Wij vragen Aanbestedende dienst daarom punt 4b en 4c uit de bijlage Minimumeisen SLA te schrappen. Gaat u hiermee akkoord?</p>	<p>De punten 4b en 4c worden niet geschrapt. Inschrijver wordt niet gevraagd om over elk serviceverzoek de wachttijd voor de telefonische helpdesk en de reactie- en oplostijden te rapporteren. Opdrachtgever gaat ervan uit dat inschrijver als professionele leverancier de scores op de reactie- en oplostijden uit de prioriteitenmatrix en de score op de gemiddelde wachttijd voor de telefonische helpdesk monitort en daarover (minstens) 1 keer per jaar rapporteert.</p>
118	5	5	<p>In de eis is opgenomen: "In de SLA van inschrijver moeten ten aanzien van Service Level Rapportage de onderstaande rapportages zijn opgenomen en toegelicht. Informatiebeveiliging en privacy." Veel van deze onderwerpen zijn al onderdeel van de audit (rapportage) en behoren naar de mening van opdrachtnemer niet thuis in de SLA. Daarnaast worden sommige onderdelen op andere wijze gecommuniceerd, zoals via releasenotes of handleidingen.</p> <p>Het verplicht opnemen van alle genoemde rapportages in de SLA leidt tot dubbelingen en onnodige administratieve lasten. Dit is niet proportioneel en sluit niet aan bij de praktijk van rapportage en communicatie.</p> <p>Bent u bereid dit onderdeel te schrappen uit de SLA, of de lijst als richtinggevend te hanteren in plaats van als verplicht en uitputtend? Indien nee, graag een toelichting waarom deze rapportages per se in de SLA moeten worden opgenomen.</p>	<p>Het onderdeel wordt niet geschrapt. De opdrachtgever wil op de hoogte gebracht worden van het door inschrijver gehaalde service level. Uit de vraag van inschrijver blijkt dat over veel onderwerpen reeds wordt gerapporteerd. Opgemerkt wordt dat inschrijver slechts één keer per jaar aan opdrachtgever over deze prestaties hoeft te rapporteren.</p>
119	5	5	<p>Bij de eisen onder "In de SLA van inschrijver moeten ten aanzien van Service Level Rapportage de onderstaande rapportages zijn opgenomen en toegelicht: Beschikbaarheid en continuïteit" wordt gevraagd om onder andere de resultaten van tests en oefeningen te delen.</p> <p>Opdrachtnemer beschouwt de uitvoering en resultaten van tests en oefeningen als een interne aangelegenheid. Het delen van deze informatie kan tot onduidelijkheid leiden, omdat tests om verschillende redenen worden uitgevoerd, bijvoorbeeld om onervaren medewerkers te trainen. De resultaten zeggen bovendien niets over RTO en RPO bij echte incidenten.</p> <p>Bent u bereid de eis om resultaten van tests en oefeningen te delen te laten vervallen, zodat alleen relevante en betekenisvolle informatie over beschikbaarheid en continuïteit wordt gedeeld.</p> <p>? Indien nee, graag een toelichting waarom deze informatie noodzakelijk wordt geacht en hoe wordt voorkomen dat dit tot onduidelijkheid leidt.</p>	<p>Niet akkoord. De opdrachtgever wil op de hoogte gebracht worden van het door inschrijver behaalde service level met betrekking tot tests en oefeningen. Opgemerkt wordt dat inschrijver slechts één keer per jaar aan opdrachtgever over deze prestaties hoeft te rapporteren.</p>

120	5	5	<p>Bij de eisen onder "In de SLA van inschrijver moeten ten aanzien van Service Level Rapportage de onderstaande rapportages zijn opgenomen en toegelicht: Beschikbaarheid en continuïteit" wordt gevraagd om een overzicht van majeure incidenten en eventuele maatregelen te delen.</p> <p>Majeure incidenten hebben altijd een complexe context. Ook de genomen maatregelen zijn alleen goed te begrijpen als men de context van het incident en de aangeboden oplossing en dienstprocessen kent. Opdrachtgevers hebben doorgaans geen volledig beeld van de complexiteit van de aangeboden oplossing of van de interne processen van de opdrachtnemer, waardoor zij niet kunnen beoordelen wat er wordt geschreven en of dit een afdoende maatregel is. Het breed delen van deze informatie in een SLA met opdrachtgevers waar deze context niet speelt, kan leiden tot misverstanden en onjuiste interpretaties.</p> <p>Indien deze eis vervalt wordt alleen relevante en contextspecifieke informatie gedeeld met de direct betrokken partijen.</p> <p>Bent u bereid de eis om een overzicht van majeure incidenten en maatregelen breed te delen in de SLA te laten vervallen? Indien nee, graag een toelichting waarom deze informatie noodzakelijk wordt geacht voor alle opdrachtgevers, ook als de context niet op hen van toepassing is en zij de inhoud niet kunnen beoordelen.</p>	De eis vervalt niet. Opdrachtgever wil hierover (minstens) 1 keer per jaar gerapporteerd worden onder vermelding van eventuele maatregelen.
121	5	5	<p>Bij de eisen staat: "In de SLA van inschrijver moeten ten aanzien van Service Level Rapportage de onderstaande rapportages zijn opgenomen en toegelicht: Incidenten en helpdesk." Hierbij wordt gevraagd om een overzicht van geregistreerde incidenten, vragen en serviceverzoeken, en scores op de reactie- en oplostijden uit de prioriteitenmatrix. Deze formulering kan worden geïnterpreteerd als een verplichting om scores en overzichten over alle klanten te rapporteren. Opdrachtnemer vermoedt echter dat opdrachtgever alleen inzicht wil in de eigen meldingen en incidenten. Het delen van gegevens over andere klanten is niet wenselijk en kan leiden tot privacy- en vertrouwelijkheidsproblemen.</p> <p>Van belang is dat de scope van deze rapportage beperkt is tot de incidenten, vragen en serviceverzoeken van de betreffende opdrachtgever, zodat de rapportage relevant en gericht blijft.</p> <p>Kunt u bevestigen dat de rapportage over incidenten, vragen en serviceverzoeken in de SLA uitsluitend betrekking heeft op de eigen meldingen van de opdrachtgever, en niet op die van andere klanten? Indien nee, graag een toelichting op de gewenste scope en onderbouwing hiervan.</p>	Hierbij bevestigt.

Bijlage Concept raamovereenkomst + AIV SIVON

Nr. vraag	Pagina	Artikel	Vraag inschrijver	Antwoord
122	AIV SIVON	art. 6.3	Bent u akkoord met het achterwege laten van dlt artikel? Deze eis is niet proportioneel, dit kan een negatieve impact hebben op de waarde van ons bedrijf en de bewegingsvrijheid van het bedrijf beperken mocht de beschreven situatie zich in de toekomst voordoen. Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. De aard van de opdracht maakt dat deze in de regel niet overdraagbaar is.
123	AIV SIVON	art. 7.3e	Bent u akkoord met het achterwege laten van dlt artikel? Deze eis is niet proportioneel, dit kan een negatieve impact hebben op de waarde van ons bedrijf en de bewegingsvrijheid van het bedrijf beperken mocht de beschreven situatie zich in de toekomst voordoen. Opzeggingsmogelijkheid. Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. De beschreven situaties zijn van dien aard dat de aanbestedende dienst het recht voorbehoudt om uitvoering te geven aan de genoemde maatregelen. Het achterwege laten zou de bedrijfsvoering van het LAS in ernstige mate in gevaar kunnen brengen.
124	AIV SIVON	art. 7.7	Bent u akkoord met het achterwege laten van dit artikel? Van ontbinding kan pas sprake zijn als opdrachtnemer in verzuim is of wanneer een fatale termijn niet wordt gehaald. conform de leden 4, 5 en 6 van dit artikel. Bevoegdheid tot opschorting op zich kan/mag volgens ons in alle redelijkheid geen grond zijn voor ontbinding. Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd, nu het hier gaat om de contractuele relatie SIVON - opdrachtnemer.
125	AIV SIVON	art 8.6	Gegadigde is van mening dat deze bepaling niet past in een evenwichtig relatie tussen een opdrachtnemer en opdrachtgever. Opdrachtgever heeft de wettelijke opschortingsbevoegdheden tot zijn beschikking die ook richting een opdrachtnemer redelijk zijn (gedacht kan bij dit laatste worden aan o.a. het vereiste van proportionaliteit en voldoende samenhang). Gegadigde verzoekt u derhalve om artikel 8 lid 6 niet van toepassing te verklaren. Gaat u akkoord? Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. Het is overigens in de regel het schoolbestuur dat betalingen verricht.
126	AIV SIVON	art. 10.1	Inschrijver benadrukt dat deze Opdrachtgever voor de duur van de overeenkomst een gebruiksrecht verleent op haar LAS en dat er geen sprake is van overdracht van intellectuele eigendomsrechten. Kunt u bevestigen dat u hiermee akkoord bent? Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	De aanbestedende dienst is akkoord.

127	AIV SIVON	art 11.2	Op grond van de verwerkersovereenkomst geldt ten aanzien van een dergelijke situatie dat de Opdrachtgever vooraf dient te worden geïnformeerd en dat Opdrachtgever het recht heeft om bezwaar te maken tegen het inschakelen van een subverwerker. Gelet op de bedrijfsvoering van een leverancier verzoekt Vragensteller u artikel 11 lid 2 achterwege te laten en te volstaan met de bepalingen uit de verwerkersovereenkomst. Gaat u akkoord? Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. De aanbestedende dienst wenst haar recht ten aanzien van een subverwerker voor te behouden gezien de impact van de informatie die beschikbaar wordt gesteld.
128	AIV SIVON	art. 14.1 t/m 14.3	Bent u ermee akkoord om dit artikel wederzijds van toepassing te laten zijn op Opdrachtgever in het kader van een evenwichtige verhouding tussen beide partijen? Zo niet, kunt u toelichten waarom u vertrouwelijkheid van groter belang voor Opdrachtgever vindt dan voor Opdrachtnemer?	Het verzoek wordt gehonoreerd.
129	Concept raamovereenkomst	art.1.3	Mag gegadigde ervan uitgaan dat aanbestedende dienst de concept raamovereenkomst actualiseert n.a.v. de NvI? Immers staat de overeenkomst hoger in rang dan de NvI wat anders zou betekenen dat wijzigingen obv de NvI geen invloed zouden hebben op de inhoud van de overeenkomst.	Zie de aanpassingen in de vastgestelde raamovereenkomst in de bijlage van deze nota van inlichtingen.
130	Concept raamovereenkomst	art. 3.2	Onder 1.6 van de offerteaanvraag staat dat maximaal 10 deelnemende schoolbesturen die nog niet genoemd zijn in 1.6 kunnen besluiten ook een minicompentie uit te voeren. In dit artikel staat dat het er maximaal 6 kunnen zijn. Graag uw bevestiging dat dit artikel het juiste aantal bevat	Het betreffen maximaal 10. Dit is gecorrigeerd in de vastgestelde raamovereenkomst.
131	Concept raamovereenkomst	art. 4	Tijdens de looptijd van de nadere overeenkomst kunnen er functionaliteiten worden toegevoegd. Deze functionaliteiten zijn dan echter geen onderwerp geweest van concurrentiestelling. Ons inziens is dit dan ook niet mogelijk, tenzij wordt voldaan aan de strikte voorwaarden van de herzieningsclausule zoals neergelegd in artikel 2.163c Aanbestedingswet 2012. Daaraan voldoet artikel 4 niet. Bent u bereid artikel 4 lid 2 en lid 3 te laten vervallen? Zo nee, waarom niet? Zo nee, hoe meent u te voldoen aan de eisen die de Aanbestedingswet 2012 stelt?	De aanbestedende dienst is van mening dat deze clausule aan de voorwaarden van artikel 2.163c Aw 2012 voldoet. Het verzoek wordt niet gehonoreerd.
132	Concept raamovereenkomst	art. 4.3	In dit artikel is aangegeven dat het deelnemend schoolbestuur kan kiezen voor extra functionaliteiten. Welke dat zijn wordt opgenomen in de nadere offerteaanvraag. Het is voor inschrijvers van belang te weten om welke extra functionaliteiten een deelnemend schoolbestuur vraagt(en welke functionaliteiten eventueel expliciet NIET onderdeel zijn van de aanbesteding). Kunt u dit verduidelijken?	Zie het antwoord op vraag 9. Het kunnen alleen extra functionaliteiten zijn die aansluiten bij de opdracht, c.q. het leveren van een LAS.
133	Concept raamovereenkomst	art. 5.2	Opgenomen is dat de hoogte van de prijs per implementatie is gemaximeerd, en dat deze maximumprijs is opgenomen en onderbouwd in de nadere offerteaanvraag. Het is voor ons op dit moment al relevant om te weten wat het maximale implementatiebedrag is. Deze informatie dient op grond van artikel 2.143 Aanbestedingswet 2012 in de aanbestedingsstukken voor de raamovereenkomst te zijn opgenomen. Kunt u dit delen?	Nee zie antwoord op vraag 38. Opdrachtgever is niet duidelijk waarom een en ander in strijd met artikel 2.143 Aw 2012 zou zijn.

Bijlage Concept nadere overeenkomst + AIV DS

Nr. vraag	Pagina nummer	Artikel nummer	Vraag inschrijver	Antwoord
134	AIV DS	art. 6.3	Bent u akkoord met het achterwege laten van dit artikel? Deze eis is niet proportioneel, dit kan een negatieve impact hebben op de waarde van ons bedrijf en de bewegingsvrijheid van het bedrijf beperken mocht de beschreven situatie zich in de toekomst voordoen. Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	Aanbestedende dienst is niet akkoord. Gezien de aard van de opdracht kan deze niet zonder toestemming overdraagbaar zijn.
135	AIV DS	art. 7.3e	Bent u akkoord met het achterwege laten van dit artikel? Deze eis is niet proportioneel, dit kan een negatieve impact hebben op de waarde van ons bedrijf en de bewegingsvrijheid van het bedrijf beperken mocht de beschreven situatie zich in de toekomst voordoen. Opzeggingsmogelijkheid. Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	Ook hier wenst de aanbestedende dienst gezien de aard van de opdracht niet automatisch in te stemmen maar hier haar instemming aan te verbinden.
136	AIV DS	art. 7.7	Bent u akkoord met het achterwege laten van dit artikel? Van ontbinding kan pas sprake zijn als opdrachtnemer in verzuim is of wanneer een fatale termijn niet wordt gehaald. conform de leden 4, 5 en 6 van dit artikel. Bevoegdheid tot opschorting op zich kan/mag volgens ons in alle redelijkheid geen grond zijn voor ontbinding. Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	Artikel 19 van de overeenkomst prevaleert.
137	AIV DS	art 8.6	Gegadigde is van mening dat deze bepaling niet past in een evenwichtig relatie tussen een opdrachtnemer en opdrachtgever. Opdrachtgever heeft de wettelijke opschortingsbevoegdheden tot zijn beschikking die ook richting een opdrachtnemer redelijk zijn (gedacht kan bij dit laatste worden aan o.a. het vereiste van proportionaliteit en voldoende samenhang). Gegadigde verzoekt u derhalve om artikel 8 lid 6 niet van toepassing te verklaren. Gaat u akkoord? Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	De aanbestedende dienst wenst dit recht voor te behouden.
138	AIV DS	art. 10.1	Inschrijver benadrukt dat deze Opdrachtgever voor de duur van de overeenkomst een gebruiksrecht verleent op haar LAS en dat er geen sprake is van overdracht van intellectuele eigendomsrechten. Kunt u bevestigen dat u hiermee akkoord bent? Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	De aanbestedende dienst is akkoord.

139	AIV DS	art 11.2	Op grond van de verwerkersovereenkomst geldt ten aanzien van een dergelijke situatie dat de Opdrachtgever vooraf dient te worden geïnformeerd en dat Opdrachtgever het recht heeft om bezwaar te maken tegen het inschakelen van een subverwerker. Gelet op de bedrijfsvoering van een leverancier verzoekt Vragensteller u artikel 11 lid 2 achterwege te laten en te volstaan met de bepalingen uit de verwerkersovereenkomst. Gaat u akkoord? Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom dit artikel voor u van belang is om te handhaven?	De aanbestedende dienst gaat niet akkoord, gezien de impact van een dergelijke overdracht van gegevens.
140	AIV DS	art. 14.1 t/m 14.3	Bent u ermee akkoord om dit artikel wederzijds van toepassing te laten zijn op Opdrachtgever in het kader van een evenwichtige verhouding tussen beide partijen? Zo niet, kunt u toelichten waarom u vertrouwelijkheid van groter belang voor Opdrachtgever vindt dan voor Opdrachtnemer?	De aanbestedende dienst gaat akkoord.
141	Concept nadere overeenkomst	art. 2.3	Mag gegadigde ervan uitgaan dat aanbestedende dienst de nadere overeenkomst actualiseert n.a.v. de NvI? Immers staat de overeenkomst hoger in rang dan de NvI wat anders zou betekenen dat wijzigingen obv de NvI geen invloed zouden hebben op de inhoud van de overeenkomst.	Ja. Zie de aanpassingen in de vastgestelde nadere overeenkomst in de bijlage van deze nota van inlichtingen.
142	4	3.1	In artikel 3 lid 1 wordt gesproken over een minimale contractduur van vier jaar. In artikel 3 lid 3 wordt daarentegen aangegeven dat Opdrachtgever zich te allen tijde het recht voorbehoudt om de nadere overeenkomst met een opzegtermijn van zes maanden te beëindigen. Feitelijk zou dit betekenen dat de nadere overeenkomst niet een minimumduur heeft van vier jaar, maar van zes maanden. Inschrijver verzoekt Aanbestedende dienst derhalve om artikel 3 lid 3 aan te passen en te bevestigen dat deze opzegtermijn pas voor het eerst na afloop van de overeengekomen minimale contractduur kan worden ingeroepen. Gaat u hiermee akkoord?	Er is sprake van een contract voor bepaalde tijd waarbij de aanbestedende dienst de mogelijkheid open houdt tussentijds op te zeggen. Ook in de eerste periode van vier jaar. Een professionele inschrijver begrijpt echter ook dat een opdrachtgever hier niet snel toe zal overgaan gezien de impact hiervan. Echter opdrachtgever wenst wel deze mogelijkheid open te houden.
143	Concept nadere overeenkomst	art. 3.3	Gaat u er in het kader van een evenwichtige relatie mee akkoord om Opdrachtnemer eveneens een opzegmogelijkheid gelijk aan die van Opdrachtgever te verlenen? Hoewel gegadigde er niet van uitgaat, kunnen zich in de loop der tijd omstandigheden voordoen waardoor ook een opdrachtnemer het contract wil opzeggen net zoals dat voor opdrachtgever geldt. In alle redelijkheid zou deze opzegmogelijkheid voor beide partijen moeten gelden. Kunt u akkoord gaan met een opzegtermijn voor Opdrachtnemer die gelijk gesteld wordt aan de termijn voor de opdrachtgever? Indien u hier niet mee akkoord bent, kunt u toelichten waarom en een alternatieve formulering voorstellen die recht doet aan het evenwichtig maken van de overeenkomst?	Dat is akkoord. Zie de aanpassing in de vastgestelde nadere overeenkomst in de bijlage van deze nota van inlichtingen.
144	Concept nadere overeenkomst	art. 3.4	Uiteraard is gegadigde bereid om mee te werken aan de export van data. Echter gegadigde ziet niet in waarom de Opdrachtnemer deze dienst kosteloos moet aanbieden. Hierdoor voelen leveranciers zich gedwongen deze mogelijke kosten in de abonnementsprijs op te nemen wat de kostprijs (onnodig) opdrijft. Bent u bereid de laatste zin van het artikel te schrappen en de voorlaatste zin te wijzigen in: 'Tevens is opdrachtnemer redelijkerwijs gehouden tegen het geoffreerde uurloon mee te werken aan de export van de data en informatie met betrekking tot de applicatie.'? Zo niet, kunt u toelichten waarom de kosten voor een eventuele export van data (onder de 16 uur) bij Opdrachtnemer liggen?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd en inschrijver heeft inderdaad de mogelijkheid deze kosten op te nemen in de abonnementsstarieven.
145	Concept nadere overeenkomst	art. 4.3	Gegadigde verzoekt aanbestedende dienst dit artikel als volgt aan te passen: "... uiterlijk drie (3) maanden voorafgaand aan 1 augustus van ieder jaar. ..." zodat bewerkstelligd wordt dat het gebruik van de in lid 2 genoemde functionaliteiten in ieder geval voor een geheel abonnementsjaar is met alle praktische consequenties voor facturatie, etc. Gaat u hiermee akkoord?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. De aanbestedende dienst is van mening dat het huidige artikel afdoende voorziet in belangen van beide partijen.
146	Concept nadere overeenkomst	art. 5	Gegadigde wijst aanbestedende dienst erop dat art. 5 ontbreekt.	Betreft een omissie. De nummering is gecorrigeerd in de vastgestelde nadere overeenkomst die als bijlage van deze nota van inlichtingen is gevoegd.
147	6	9.3	In artikel 9 lid 3 is een boetebepaling opgenomen, indien Opdrachtnemer niet voldoet aan de eisen uit Bijlage minimumeisen SLA. Deze bijlage heeft onder andere betrekking op het beschikbaarheidspercentage van de applicatie. Voor dit onderdeel is echter ook een malusregeling beschreven in artikel 10 lid 6. Door beide bepalingen te handhaven zou 1 incident (i.e. niet voldoen aan de beschikbaarheidseisen) dubbel bestraft kunnen worden. Inschrijver verzoekt derhalve Aanbestedende dienst om artikel 9 lid 3 te verwijderen. Gaat u hiermee akkoord?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. Inschrijver wordt tegemoet gekomen door de boetebepaling niet van toepassing te verklaren op een gebrek waarvan reeds uitvoering wordt gegeven ten aanzien van artikel 10.6

148	Concept nadere overeenkomst	art. 9.3	Afgezien van het feit dat gegadigde van mening is dat de eenzijdige mogelijkheid tot het opleggen van boetes niet strookt met het streven tot een langdurig en hecht partnership tussen beide partijen, is het gegadigde ook niet duidelijk op welke manier de hoogte van de boete bepaald wordt door Opdrachtgever. Wij verzoeken u om art. 9.3 achterwege te laten. Bent u akkoord? Als u niet akkoord bent, kunt u toelichten wat hiervan de reden is en concreet maken hoe u de hoogte van de boete bepaald.	De hoogte van de boete is een vaststaand bedrag vastgesteld door de aanbestedende dienst en recht doet aan de tekortkoming. De aanbestedende dienst handhaaft dit artikel.
149	Concept nadere overeenkomst	art 10.3	Indien opdrachtgever niet akkoord gaat met het voorstel in de vorige vragen over artikel 10.6 stelt inschrijver naast het gestelde in de vorige vraag, het volgende voor: een minimaal aantal contacten waarover de bonus/malus berekend wordt om te bewerkstelligen dat de berekening in art.10.2 gebaseerd is op een representatieve steekproef. Inschrijver stelt voor om een minimum van 100 aan te houden waarover een bonus/malus berekend kan worden. Mocht dit aantal niet gehaald worden dan kan er geen sprake zijn van een bonus/malus regeling. Gaat u akkoord?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd.
150	7	10.6	In artikel 10 lid 6 wordt gesproken over een 'bonus-malusregeling'. Waar het malus-deel van deze regeling uitgebreid wordt uitgewerkt, wordt met geen woord gesproken over het bonus-deel van deze regeling. Kan Aanbestedende dienst toelichten wat de bonusregeling, waar in dit artikel naar gerefereerd wordt, exact is?	Er is geen bonus en het betreffende lid moet heten 'malusregeling'. Dit is gecorrigeerd in de vastgestelde nadere overeenkomst in de bijlage van deze nota van inlichtingen.
151	Concept nadere overeenkomst	art 10.6	Gegadigde streeft naar een langdurig en hecht partnership met opdrachtgever. Volgens inschrijver passen boetes niet goed bij dit streven. Het zijn niet boetes die motiveren om volgens afgesproken norm (en het liefst daarboven) te presteren, maar het streven om opdrachtgever maximaal tevreden te stellen. Mocht opdrachtnemer onverhoopt niet volgens de norm presteren dan is volgens ons de best te volgen weg om hierover in gesprek te gaan en verbeterafspraken te maken in plaats van boetes op te leggen. Bent u akkoord met het schrappen van dit artikel? Indien niet akkoord, kunt u toelichten waarom u van mening bent dat de mogelijkheid van het opleggen van boetes maar geen bonussen of incentives recht doet aan een evenwichtige samenwerking?	De aanbestedende dienst houdt vast aan het boetebeding. Het is aan inschrijver om in zijn tarieven gewente bonussen te verrekenen.
152	Concept nadere overeenkomst	art 10.6	Indien opdrachtgever niet akkoord gaat met het voorstel in de vorige vraag over artikel 10.6 stelt inschrijver het volgende voor: een bonus voor Opdrachtnemer voor elk procentpunt dat er beter gepresteerd wordt dan de beschikbaarheidsnorm in art. 10.3. De bonus is gelijk in opbouw aan de malus. Het heet per slot van rekening een 'bonus-malusregeling'. Gaat u akkoord? Zo niet, welke bonusregeling voor Opdrachtnemer stelt u voor?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd.
153	Concept nadere overeenkomst	art 11.2	Gegadigde is van mening dat in alle redelijkheid niet verwacht mag worden dat de bijscholing van medewerkers verdisconteerd is in het abonnementstarief. Bent u bereid om de woorden 'bijscholing voor gebruikers' uit dit artikel te schrappen?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd. Inschrijver zal als professionele partij een inschatting kunnen maken van de ze kosten er er voor kunnen kiezen deze wel of niet te verdisconteren.
154	7	11.4	Volgens artikel 11 lid 4 mag Opdrachtnemer jaarlijks indexeren, maar alleen met uitdrukkelijke schriftelijke instemming van Opdrachtgever: "Aanpassingen in de prijzen kunnen slechts plaatsvinden na een uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van opdrachtgever." Deze invulling betekent effectief een inperking/verwijdering van het indexatierecht van Opdrachtnemer. Ook komt dit niet overeen met de afspraken die beschreven staan in paragraaf 2.8.1 (punt 6) van de Offerteaanvraag. Jaarlijkse indexatie op basis van DPI moet mogelijk zijn zonder verdere goedkeuringsvereisten. We verzoeken Aanbestedende dienst daarom om deze zin te verwijderen uit artikel 11 lid 4. Gaat u hiermee akkoord?	De zin wordt niet verwijderd. De opdrachtgever moet vooraf vast kunnen stellen of de opdrachtnemer de juiste indexcijfers heeft gehanteerd en deze juist heeft toegepast.
155	Concept nadere overeenkomst	art. 11.4	Zien wij het correct dat de peildatum van de genoemde minimumprijs van de basisfunctionaleit 2025 is en dat, indien de startdatum van een getekende nadere overeenkomst bijvoorbeeld 1-8-2027 is, de indexering 25-27 meegenomen wordt en de minimumprijs dus ook voorafgaand aan een nadere overeenkomst mee ontwikkelt? Zo niet, kunt u aangeven wat de peildatum is? En indien de peildatum in de toekomst ligt, kunt u toelichten waarom de kostenstijgingen tussen nu en dat moment niet in aanmerking komen voor reële aanpassing conform de index?	Het minimum abonnementstarief wordt vastgesteld bij aanvang van de minicompetitie. Als de aanvang van de minicompetitie in 2027 is, zal het minimum abonnementstarief geïndexeerd zijn naar 2027.
156	Concept nadere overeenkomst	art. 11.4	In de raamovereenkomst stelt u op dit moment dat indexatie pas in het 2e kalenderjaar na start overeenkomst toegepast mag worden. Dit gaat voorbij aan inflatie en stijgende kosten voor leveranciers in het eerstvolgende jaar. Leveranciers zullen daarvoor een inschatting van de kostenstijging in het eerste jaar moeten verdisconteren in hun kosten en omdat het een inschatting is dit gedurende de looptijd van het contract nadelig voor één van de partijen. De schoonheid van de DPI is dat dit de meest reële en faire compensatie voor kostenstijgingen (of dalingen) is - Gaat u akkoord om indexatie in het 1e kalenderjaar na start overeenkomst toe te staan? Zo niet, kunt u aangeven waarom niet?	Het verzoek wordt niet gehonoreerd.

157	Concept nadere overeenkomst	art. 11.4	Opdrachtnemers kunnen in alle redelijkheid niet afhankelijk zijn van de goedkeuring van opdrachtgever om hun prijzen te mogen indexeren volgens de DPI. Het DPI is een door het CBS vastgesteld percentage. Uiteraard is het prima om drie maanden vooraf het indexcijfer te communiceren. Bent u bereid de laatste zin van dit artikel achterwege te laten. Zo niet, kunt u toelichten waarom niet?	Niet akkoord. De opdrachtgever moet vooraf vast kunnen stellen of de opdrachtnemer de juiste indexcijfers heeft gehanteerd en deze juist heeft toegepast.
158	Concept nadere overeenkomst	art 12.1	Gaat u ook akkoord met jaarlijkse facturatie vooraf van het abonnementstarief? Dat is de gebruikelijke procedure in de markt en hierop zijn onze systemen en procedures ingericht. Afwijken hiervan betekent dat facturatie kostenverhogend werkt. Indien niet akkoord, kunt u toelichten wat hier de reden van is?	De aanbestedende dienst gaat niet akkoord, omdat dit voor de aanbestedende dienst grote risico's betekent bij bijvoorbeeld faillissement.
159	Concept nadere overeenkomst	Art.14.1	In art. 14.1 wordt gesteld dat opdrachtnemer aansprakelijk is voor alle schade die door opdrachtgever of derden wordt geleden als gevolg van handelen of nalaten van opdrachtnemer of diens betrokkenen. Dit lijkt te impliceren dat ook indirecte/gevolgschade onder de aansprakelijkheid valt. a) Kunt u bevestigen dat opdrachtnemer uitsluitend aansprakelijk is voor directe schade, en dat gevolgschade, zoals winstderving of reputatieschade, expliciet is uitgesloten? b) Daarnaast verzoeken wij u om het maximum van de aansprakelijkheid te herzien. De genoemde bedragen (€2.500.000 per gebeurtenis en €5.000.000 per kalenderjaar) lijken disproportioneel in verhouding tot de aard en omvang van de te verwachten opdrachten. Gegadigde stelt voor om de tekst als volgt te wijzigen: "Opdrachtnemer is aansprakelijk voor alle directe schade die door opdrachtgever of door derden wordt geleden als gevolg van het handelen of nalaten van hemzelf, van zijn personeel of van degenen die door hem bij de uitvoering van de overeenkomst zijn betrokken. Gevolgschade, waaronder begrepen winstderving, reputatieschade en verminderde goodwill, is uitgesloten. De aansprakelijkheid is beperkt tot €500.000 per gebeurtenis, met een maximum van €1.000.000 per kalenderjaar." Kunt u aangeven of u bereid bent deze wijziging door te voeren?	Het gaat alleen om schade die toerekenbaar is. Vermelde bedragen blijven gehandhaafd.
160	8	14.2	In artikel 14 lid 2 staat dat Opdrachtnemer de Opdrachtgever vrijwaart van aanspraken van derden. Kan Aanbestedende dienst bevestigen dat deze vrijwaring wel valt onder de algemene limitering van aansprakelijkheid onder lid 1 van ditzelfde artikel?	Dat wordt hierbij bevestigd.
161	Concept nadere overeenkomst	art. 14.2	In art.14.2 wordt gesteld dat opdrachtnemer opdrachtgever vrijwaart voor alle aanspraken van derden op vergoeding van schade op grond van aansprakelijkheid. Wij verzoeken u dit artikel te heroverwegen en achterwege te laten, om de volgende redenen: Onevenredige risicoverdeling: De voorgestelde vrijwaring legt een zeer ruime en potentieel onbeperkte aansprakelijkheid bij opdrachtnemer, ook voor situaties waarin opdrachtnemer geen directe invloed heeft gehad op het handelen van derden of op de schadeoorzaak. Geen aansluiting bij gangbare marktpraktijk: In aanbestedingen binnen het onderwijs en de ICT-sector is het gebruikelijk dat opdrachtnemer enkel aansprakelijk is voor directe schade die voortvloeit uit aantoonbare tekortkomingen in de uitvoering van de overeenkomst. Vrijwaringen voor alle derdenaanspraken zijn niet proportioneel en worden doorgaans uitgesloten of beperkt. Verzekerbare risico's: Een dergelijke brede vrijwaringsverplichting is in veel gevallen niet verzekerbare, wat leidt tot een verhoogd financieel risico en mogelijk uitsluiting van marktpartijen die anders wel zouden inschrijven. Wij verzoeken u artikel 14.2 te laten vervallen, of te herformuleren naar een proportionele en verzekerbare bepaling. Suggestie voor alternatieve tekst: "Opdrachtnemer is uitsluitend aansprakelijk voor directe schade die het gevolg is van aantoonbare tekortkomingen in de uitvoering van de overeenkomst. Vrijwaringen voor aanspraken van derden worden uitgesloten, tenzij sprake is van opzet of grove nalatigheid van opdrachtnemer." Kunt u aangeven of u bereid bent dit artikel aan te passen of te laten vervallen? Zo niet, wat is de reden dat u dit artikel wilt handhaven?	Het gaat om schade waar opdrachtnemer aansprakelijk voor is en met andere woorden dus toerekenbaar is aan opdrachtnemer. Daarmee is geen sprake van een onevenredige risicoverdeling.

162	Concept nadere overeenkomst	art. 14.5	<p>Artikel 14.5 stelt dat opdrachtnemer voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtgever nodig heeft om wijzigingen aan te brengen in de verzekering zoals bedoeld in artikel 14.4. Wij verzoeken u dit artikel te laten vervallen of te herzien, om de volgende redenen:</p> <p>Praktische onuitvoerbaarheid: In de praktijk is het niet werkbaar om voor elke wijziging in de verzekering vooraf toestemming van opdrachtgever te moeten verkrijgen. Verzekeringsvoorwaarden kunnen wijzigen door externe factoren zoals wetswijzigingen, herziening van polisvoorwaarden door de verzekeraar of marktontwikkelingen. Het vooraf verkrijgen van toestemming zou leiden tot vertragingen en administratieve lasten.</p> <p>Voldoende waarborg via artikel 14.4: Artikel 14.4 biedt reeds voldoende zekerheid voor opdrachtgever. Opdrachtnemer is verplicht zich gedurende de looptijd van de overeenkomst adequaat te verzekeren en op verzoek bewijs daarvan te overleggen. Dit biedt opdrachtgever voldoende controle en transparantie.</p> <p>Bent u bereid art. 14.5 achterwege te laten?</p>	Het verzoek wordt deels gehonoreerd waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat bij een wijziging voldaan blijft worden aan de minimumeisen van de verzekering en inschrijver de wijziging van de polis terstond meldt en een afschrift overlegt van de nieuwe polis. Zie de aanpassing in de vastgestelde nadere overeenkomst in de bijlage van deze nota van inlichtingen.
163	9	16	<p>Aanbestedende dienst heeft in deze nadere overeenkomst, in vergelijking met de vorige versie, een extra boetebepaling opgenomen onder artikel 16. Feitelijk komt deze bepaling erop neer dat Opdrachtnemer als pinapparaat gebruikt kan worden bij ieder – vermeend – verzuim onder de overeenkomst, ongeacht de aard, omvang en verwijtbaarheid van (mogelijk) geleden schade.</p> <p>Deze boetebepaling is verre van marktconform, zeer onredelijk en past ook niet in een partnerschap die via deze overeenkomst voor langere termijn wordt afgesloten.</p> <p>Wij vragen Aanbestedende dienst daarom met klem om artikel 16 in zijn geheel te verwijderen. Gaat u hiermee akkoord?</p>	Er moet sprake zijn van een daadwerkelijk verzuim dat natuurlijk aantoonbaar moet zijn. Daarmee geeft inschrijver een subjectieve beleving die niet aan de orde is.
164	10	19	<p>Met de huidige formulering van artikel 19 ontstaat, in geval van ontbinding van de overeenkomst op enig moment waarbij tot die tijd de overeenkomst geheel conform afspraken is uitgevoerd, de verplichting om alles ongedaan te maken. Dit kan ons inziens niet de bedoeling van dit artikel zijn.</p> <p>Wij verzoeken Aanbestedende dienst het volgende toe te voegen aan dit artikel:</p> <p>"Indien Opdrachtgever op het moment van de ontbinding, zoals bedoeld in het eerste lid van dit artikel, reeds prestaties heeft ontvangen ter uitvoering van de Overeenkomst, dan zullen deze prestaties en de daarmee samenhangende betalingsverplichting geen voorwerp van ongedaan making zijn, tenzij Opdrachtgever bewijst dat Opdrachtnemer ten aanzien van het wezenlijke deel van die prestaties in verzuim is."</p> <p>Gaat u hiermee akkoord?</p>	De aanbestedende dienst kan de redenering van inschrijver niet volgen, dat na ontbinding alles ongedaan gemaakt moet worden
165	Concept nadere overeenkomst	art. 20.3	<p>Artikel 20.3 bepaalt dat opdrachtnemer bij beëindiging van de overeenkomst de data kosteloos moet overdragen aan opdrachtgever. Wij verzoeken u dit artikel te herzien of nader toe te lichten aangezien het exporteren, structureren en veilig overdragen van data tijd, technische inzet en soms maatwerk aan de kant van leveranciers vergt. Deze inspanning brengt kosten met zich mee die niet redelijkerwijs zonder vergoeding gedragen kunnen worden.</p> <p>Wij verzoeken u artikel 20.3 als volgt te herformuleren:</p> <p>"... is gekomen van opdrachtnemer. Opdrachtnemer zal bij beëindiging van de overeenkomst, op verzoek van opdrachtgever, de relevante data op zorgvuldige wijze overdragen. De kosten die hiermee gepaard gaan worden vooraf afgestemd en zijn voor rekening van opdrachtgever. Het is opdrachtnemer niet toegestaan..."</p> <p>Kunt u aangeven of u bereid bent dit artikel aan te passen?</p>	De aanbestedende dienst wenst deze kosten deel te laten uitmaken van hget abonnementstarief.

2. Vervolg van de planning van deze aanbestedingsprocedure

Activiteit	Datum
Publicatie Europese aanbesteding Merzell Source-to-Contract	17 oktober 2025
Ontvangst vragen en amendementen eerste vragenronde	3 november 2025 vóór 16.00 uur
Publicatie 1e nota van inlichtingen	17 november 2025
Ontvangst vragen 2e vragenronde uitsluitend over de 1e nota van inlichtingen	28 november 2025 vóór 12.00 uur
Publicatie 2e nota van inlichtingen	5 december 2025
Ontvangst offertes TenderNed	18 december 2025 voor 11.00 uur
Voorgenomen gunning	19 januari 2026

Laatste dag standstill	9 februari 2026
Beoogde ingangsdatum raamovereenkomsten	15 februari 2026